

Aan de leden van de gemeenteraad van Roosendaal

contactpersoon : Rob Groen

telefoonnummer : 14 0165

onderwerp : Nationaal Programma Ruimte voor
Defensie

Roosendaal 2 december 2024

ons :

zaaknummer

uw kenmerk :

- bijlage(n)
- Kamerbrief NPRD
 - Nieuwsbericht ministerie van Defensie
 - Overzichtskaart zoeklocaties
 - Veel gestelde vragen & antwoorden
 - Nota van Reactie KCT

Geachte leden van de gemeenteraad,

Bijgaand sturen wij u ter kennisname de Kamerbrief die het Ministerie van Defensie onlangs aan de Tweede Kamer heeft aangeboden. Hierin is onder meer opgenomen dat de locatie Rucphense hei vooralsnog is afgevalen als zoeklocatie voor een nieuw oefendorp. Over de uitbreiding van het aantal helikopterbewegingen op diezelfde locatie volgt later een besluit. Dat geldt ook voor de intensiteit van de toekomstige jachtvliegtuigbewegingen van en naar vliegbasis Woensdrecht.

Toelichting op de Kamerbrief en bijbehorende stukken

Eind 2023 heeft het Ministerie van Defensie het Nationaal Programma Ruimte voor Defensie (NPRD) vastgesteld. In het NPRD wordt uitgewerkt op welke plekken in Nederland Defensie de komende jaren gaat investeren in nieuw of te hernieuwen vastgoed, waar ze oefengebieden zoekt, en waar ruimte voor vliegtuig- en helikopterbewegingen. In de eerste aankondiging zijn de plannen toegelicht en zijn zoekgebieden voor alle activiteiten aangegeven. Daarop heeft inspraak plaatsgevonden. Ook vanuit Roosendaal hebben we – in afstemming met omliggende gemeenten en provincie – onze reactie gegeven.

Gemeente Roosendaal

Stadserf 1, Postbus 5000

4700 KA Roosendaal

Telefoon 14 0165

Telefax 0165-579 338

E-mail info@roosendaal.nl

Website www.roosendaal.nl

Op basis van de inspraak en van vervolgonderzoeken heeft Defensie nu een eerste trechtering gemaakt, waarbij voor een aantal zoekgebieden wordt aangegeven dat zij hier NIET verder zoeken naar ruimte voor verschillende opgaven van Defensie. Deze eerste trechtering is op 12 november met bijgaande Kamerbrief aan de Tweede Kamer aangeboden.

Gevolgen voor Roosendaal en West-Brabant

Voor Roosendaal en omgeving stond in de oorspronkelijke plannen aangegeven:

- Zoekgebied helikopterlandingsplaats Roosendaal.
Dit betreft een verruiming van de al bestaande landingsmogelijkheden op de oefenlocatie van het KCT op de Rucphense hei (gemeente Rucphen);
- Zoekgebied nieuw oefendorp op de Rucphense hei (oefendorp zoals nu ook bij Lauwersoog bestaat);
- Nieuwe laagvlieggebieden voor jachtvliegtuigen boven Steenberg en Moerdijk;
- Nieuw laagvlieggebied voor helikopters oostelijk van Rucphen (tot Tilburg);
- Mogelijke uitbreiding gebruik vliegbasis Woensdrecht door jachtvliegtuigen (en daarmee ook intensievere benutting van de aanvliegroutes o.a. over het zuidelijk deel van de gemeente Roosendaal).

Met de kamerbrief geeft het ministerie aan dat het zoekgebied voor het nieuwe oefendorp op de Rucphense hei vervalt. Het onderzoek naar helikopterlandingsplaatsen, jachtvliegtuigen en het gebruik van vliegbasis Woensdrecht daarvoor loopt nog. Daarover wordt op een later moment een nader besluit genomen.

De ontwikkeling van een nieuwe kazerne voor het KCT nabij Nispen valt buiten het NPRD, omdat dit proces al langer liep en al verder in de procedure is gevorderd. Onlangs heeft het ministerie van Defensie uw raad daarover een Nota van Reactie toegezonden, waarin zij antwoord geven op alle vragen en reacties die voor dat plan zijn ingediend – waaronder de reactie die uw raad daarop heeft ingediend. Voor de volledigheid is deze nota van Reactie als bijlage bij deze brief gevoegd.

Vervolg

Het Ministerie van Defensie betreft de provincies en gemeenten bij de lopende onderzoeken. Voor Brabant en Limburg wordt dit gecoördineerd door de provincie. Daarbij wordt ook de samenhang bewaakt met de plannen rond NOVEX en de verstedelijkingsstrategie.

Het ministerie van Defensie werkt nu een ontwerp van de Beleidsvisie Ruimte voor Defensie verder uit. Daarin worden voor alle opgaven voorkeursalternatieven opgenomen. In theorie kunnen dat ook nog locaties zijn die nu zijn afgefallen, maar die kans is klein. Defensie wil in het voorjaar van 2025 de voorkeursalternatieven aan het kabinet presenteren. Het kabinet neemt dan een besluit over de ruimtelijke plannen, die worden afgewogen met overige ruimteclaims in de Nota Ruimte.

Gemeente Roosendaal
Stadserf 1, Postbus 5000
4700 KA Roosendaal
Telefoon 14 0165
Telefax 0165-579 338
E-mail info@roosendaal.nl
Website www.roosendaal.nl

Wij vertrouwen erop U hiermede voldoende te hebben geïnformeerd.

Hoogachtend,
Burgemeester en wethouders van Roosendaal,
De secretaris,

De burgemeester,

drs. H.W.J. Klaucke

M. Buijs

Gemeente Roosendaal
Stadserf 1, Postbus 5000
4700 KA Roosendaal
Telefoon 14 0165
Telefax 0165-579 338
E-mail info@roosendaal.nl
Website www.roosendaal.nl

> Retouradres Postbus 20701 2500 ES Den Haag

de Voorzitter van de Tweede Kamer
der Staten-Generaal
Bezuidenhoutseweg 67
2594 AC Den Haag

Ministerie van Defensie

Plein 4
MPC 58 B
Postbus 20701
2500 ES Den Haag
www.defensie.nl

Onze referentie

BS2024036142

*Bij beantwoording, datum,
onze referentie en
onderwerp vermelden.*

Datum

Klik of tik om een datum in te voeren.

Betreft

Niet verder te onderzoeken locatie-alternatieven voor het NPRD

Geachte voorzitter,

Sinds een aantal jaar wordt weer geïnvesteerd in Defensie: meer mensen, meer materieel, meer training en meer activiteiten. Dit kabinet zet die lijn met kracht voort. De veiligheidssituatie in de wereld verslechtert helaas steeds meer. De krijgsmacht moet daarom worden versterkt, in het bijzonder op hoofdtak 1 (de verdediging van ons grondgebied en dat van onze bondgenoten) zodat Defensie in staat is om te verdedigen wat ons dierbaar is. Dit vraagt om extra ruimte, zowel fysieke, milieu- als geluidsruimte. In het Nationaal Programma Ruimte voor Defensie (NPRD) is die extra ruimte vraag in beeld gebracht en zoeken we zorgvuldig naar goede locaties en ruimte voor defensie-activiteiten in samenhang met andere urgente ruimtevragen.

Op 31 augustus jl. heb ik een Nota van Reactie (NvR) aan uw Kamer gestuurd (kamerstuk 36 124 nr. 47) waarin ik heb toegelicht dat bij veel betrokkenen een grote behoefte bestaat om zo snel mogelijk duidelijkheid te krijgen als een locatie-alternatief niet verder wordt onderzocht, de zogenaamde eerste trechtering. Bezoekers van de informatiebijeenkomsten gaven aan dat juist de onzekerheid over hun situatie datgene is waar ze zich grote zorgen over maken. Daarnaast heb ik in het tweeminutendebat Ruimte voor Defensie van 10 september jl. met uw Kamer het gesprek gevoerd over het NPRD. In dit debat heeft uw Kamer mij met een motie (kamerstuk 36 124, nr. 51) opgeroepen om de informatievoorziening rond de uitbreidingsplannen van Defensie te verbeteren, zonder vertraging in de uitvoering van het programma op te lopen. Ik onderschrijf beide oproepen tot snelle en heldere informatievoorziening en wil, in lijn met de motie, zo spoedig mogelijk duidelijkheid geven. Daarom communiceer ik in dit stadium van het proces de locatie-alternatieven die wij in deze fase van het NPRD niet verder zullen onderzoeken.

In de afgelopen periode hebben we op vele manieren gesprekken gevoerd met bewoners, belanghebbenden en bestuurders door middel van onder andere informatiebijeenkomsten en bestuurlijk overleggen. Tijdens deze gesprekken is naar voren gekomen wat de impact is van het onderzoeken van bepaalde locatie-alternatieven op de omwonenden en wat de (on)mogelijkheden zijn voor bepaalde locatie-alternatieven, kansen voor ontwikkeling en mogelijkheden tot koppeling met plannen van mede-overheden.

Eerste trechtering van locatie-alternatieven

In de NvR heb ik aangegeven dat een eerste moment om direct betrokkenen te informeren over de eerste trechtering na de eerste ronde van de bestuurlijke overleggen zou zijn. In deze overleggen heb ik toegelicht welke locatie-alternatieven voor welke ruimtelijke behoeften op basis van de nu beschikbare uitkomsten van het planMER niet verder worden onderzocht. In het planMER worden alle locatie-alternatieven van de verschillende ruimtelijke behoeften gelijkwaardig onderzocht op alle relevante thema's van de fysieke leefomgeving. De uitkomsten laten zien dat realisatie op die locaties op basis van één of meerdere aspecten van de leefomgeving niet gemakkelijk uitvoerbaar is.

Voor deze locaties geldt daarom dat de kans zeer klein is om als voorkeursalternatief in het ontwerp van de Beleidsvisie Ruimte voor Defensie te worden opgenomen.

In de bijlage treft uw Kamer per ruimtebehoefte van Defensie een toelichting op de uitkomsten van het onderzoek naar locatie-alternatieven met een bovenregionale afweging uit het Nationaal Programma Ruimte voor Defensie (NPRD) die niet verder onderzocht zullen worden. Het gaat hierbij om de locatie-alternatieven waarvan nu planMER-resultaten beschikbaar zijn. Ook is een overzicht opgenomen van de locatie-alternatieven die wel verder worden onderzocht. Voor de overige behoeftes met een bovenregionale afweging geldt dat óf alle locatie-alternatieven nog in onderzoek zijn, óf dat de planMER-resultaten nog niet beschikbaar zijn. Ik realiseer mij dat dit niet de zorgen wegneemt rond de locatie-alternatieven die wel verder worden onderzocht.

In deze fase van het NPRD is het nog niet mogelijk om locatie-alternatieven definitief te laten afvallen. Dit gebeurt als de Beleidsvisie Ruimte voor Defensie in 2025 door het kabinet definitief wordt vastgesteld. De reden hiervoor is dat bij het verschijnen van het planMER voor iedereen inzichtelijk moet zijn hoe alle locatie-alternatieven die in de Notitie Reikwijdte en Detailniveau (NRD; kamerstuk 36 124 nr. 41) en in de Nota van Antwoord (kamerstuk 36 124, nr. 44) zijn opgenomen, zijn beoordeeld. Het planMER moet dus aansluiten bij de door het kabinet vastgestelde NRD voor alle locatie-alternatieven.

Locatie-alternatieven in het mijnbouwschadegebied in Groningen

Ik sta specifiek stil bij de locatie-alternatieven voor de behoefte Munitieopslag Snel-Inzetbare-Capaciteit in het mijnbouwschadegebied in Groningen (locatie-alternatieven Slochteren, Luddeweer en Tjuchem) omdat over deze locaties grote maatschappelijke onrust is ontstaan. Defensie heeft op 19 september jl. een speciale informatiebijeenkomst voor de omwonenden in dit gebied georganiseerd. De hier uitgesproken zorgen en de emoties van de omwonenden hebben mij nog sterker doen beseffen wat de bewoners van dit gebied vanwege de mijnbouwschade al hebben moeten meemaken en hoe ongelukkig de ligging van deze locaties is. Bewoners van woningen die recent zijn versterkt of waarvan de plannen voor versterking in een vergevorderd stadium zijn, zouden door de mogelijke vestiging van een munitieopslag hun woning opnieuw moeten verlaten. Ik vind dit, naast bestaande zorgen en emoties, onacceptabel en wil de zorgen van de getroffen bewoners zoveel mogelijk verlichten door duidelijkheid te geven dat de genoemde locaties in het mijnbouwschadegebied niet verder worden onderzocht. Dit is in lijn met de wens van uw Kamer, die mij via een motie (kamerstuk 33 529, nr. 1249) heeft verzocht tot een verbod te komen op het bouwen van munitiedepots in het mijnbouwschadegebied.

Naast signalen uit de omgeving en de motie van uw Kamer laten de uitkomsten van het planMER zien dat de locatie-alternatieven Slochteren, Luddeweer en Tjuchem om meerdere redenen niet geschikt zijn als locatie voor een dergelijke munitieopslag. Deze locaties worden dan ook niet verder onderzocht. De schrijnende situatie die ontstaat bij een eventuele vestiging van een munitieopslag op één van deze locaties maakt dat het kabinet toezegt deze locaties definitief niet in overweging te nemen bij het vaststellen van de ontwerp Beleidsvisie en de keuze van de voorlopige voorkeurslocaties begin volgend jaar.

Vervolgproces

In de genoemde bestuurlijke overleggen heb ik de provincies en gemeenten geïnformeerd over de eerste uitkomsten van het planMER-onderzoek en wat dit betekent voor de in die provincie onderzochte locatie-alternatieven. In de komende dagen worden direct betrokkenen, zowel provincies als gemeenten en omwonenden, hierover persoonlijk door Defensie geïnformeerd.

Op basis van het planMER zal het kabinet na verder bestuurlijk overleg met de provincies en gemeenten naar verwachting in het eerste kwartaal van 2025 de voorlopige voorkeurslocaties bekend maken. Deze worden als onderdeel van het ontwerp van de Nationale Beleidsvisie Ruimte

voor Defensie opnieuw ter inzage gelegd. Bewoners en andere stakeholders kunnen hier wederom zienswijzen op indienen die zullen worden meegenomen in de besluitvorming van definitieve locaties door het kabinet.

Defensie heeft de afgelopen periode ook veel waardering gekregen voor de opzet van het NPRD en de openheid over het proces. Ik waardeer de brieven die ik heb ontvangen van provincies, gemeenten en burgers waarin dit ook is benoemd. Ook in de motie van uw Kamer staat dat Defensie een zorgvuldig en transparant proces doorloopt. Voor de volgende fase in de NPRD-aanpak, het toewerken naar de ontwerp-Beleidsvisie Ruimte voor Defensie en de zogenaamde voorkeurslocaties, is tijdige berichtgeving richting de direct betrokkenen, zowel provincies, gemeenten als omwonenden, nog belangrijker.

Hoogachtend,

DE STAATSECRETARIS VAN DEFENSIE

Gijs Tuinman

Bijlage bij brief over niet en wel verder te onderzoeken locatie-alternatieven voor het NPRD

Deze bijlage bevat een toelichting op de locatie-alternatieven met een bovenregionale afweging uit het Nationaal Programma Ruimte voor Defensie (NPRD) die niet verder onderzocht zullen worden. Het gaat hierbij om de locatie-alternatieven waarvan nu planMER-resultaten beschikbaar zijn. Voor de overige behoeftes met een bovenregionale afweging zijn óf alle locatie-alternatieven nog in onderzoek, óf zijn de planMER-resultaten nog niet beschikbaar.

Ook is een overzicht aan het eind van de bijlage opgenomen van de locatie-alternatieven die wel verder worden onderzocht.

Overzicht per behoefte

Behoefte	Niet verder te onderzoeken locatie-alternatieven
I: Concentreren en versterken ondersteunende eenheden	Zeewolde-Gooiseweg
	Biddinghuizen-Noord
	Stroe (de uitbreidingsalternatievenalternatieven zoals genoemd in paragraaf 2.2. van de Nota van Antwoord)
	Ermelo (de uitbreidingsalternatieven zoals genoemd in paragraaf 2.2. van de Nota van Antwoord)
	Landbouwtransitiegebieden
II: Extra locatie grootschalige munitieopslag	Zevenaar
	Toldijk
	Zoelen-Oost
	Zoelen-West
	Dronten
	Dalfsen
III: Nieuwe munitieopslag snel-inzetbare-capaciteit (SIC)	Luddeweer
	Slochteren
	Exloo
	Zweeloo
	Tjuchem
IV: Nieuw terrein voor oefenen en trainen met explosieven (springterrein)	Swifterbant
	Nijverdal
	Loenen
	Wapenveld
	Uitbreiding Reek

V: Oefendorp	Vughtse Heide
	Crayelheide
	Rucphense Heide
	Havelte-West
	Vlasakkers
	Doorn-Driebergen
VI: Amfibisch oefengebied	Petten
	Ouddorp
	Oostvoorne
IX: Onbemande maritieme helikopters	Rechtstreeks
	Langs Natura2000
X: Stationering en corridors onbemande car-godrones	Permanente stationering Twente Airport

Voor de behoeftes VII. Host Nation Support, XI. Laagvlieggebieden helikopters en XII. Helikopterlandingsplaatsen worden alle locatie-alternatieven in de huidige fase van het NPRD verder onderzocht. Voor behoeftes VIII. Uitbreiding jachtvliegtuigcapaciteit en XIII. Onverharde landingsbaan en de locatiespecifieke behoeftes zijn momenteel nog geen planMER-resultaten beschikbaar.

Nadere toelichting

Behoefte I: Concentreren en versterken ondersteunende eenheden

Voor de locatie-alternatieven voor deze behoefte zijn vooral de effecten op het gebied van natuur, water en bodem en landschap en natuur onderscheidend. Met name op basis van deze thema's worden de volgende locaties niet verder onderzocht:

Stroe en Ermelo:

Voor deze locatie-alternatieven is gekeken naar zowel uitbreiding op Stroe óf Ermelo als Stroe én Ermelo samen. Het gaat hierbij om de uitbreidingsalternatieven die opgenomen zijn in de Nota van Antwoord (NvA). Deze uitbreidingsalternatieven worden beperkt door de ligging in Natura 2000-gebied en zijn niet eenvoudig uitvoerbaar binnen het geldende juridisch kader en de vigerende natuur- en milieuwetgeving.

Voor Stroe en Ermelo wordt wel de mogelijkheid van intensivering van activiteiten op bestaande defensielocaties verkend.

Gooiseweg:

De locatie Gooischeweg gaat ten koste van zeer waardevolle biologische akkerbouwgrond in een waardevol open landschap.

Biddinghuizen Noord:

Het alternatief Biddinghuizen Noord scoort in het planMER zeer negatief als het gaat om o.a. geohydrologisch effecten. Ook is gebruik van de locatie Biddinghuizen Noord gekoppeld aan gebruiksbepalingen door o.a. interferentie met Lelystad Airport en is

de locatie relatief ver weg gelegen van de regio met een groot arbeidspotentieel.

Landbouwtransitiegebieden: Bij de aantal onderzochte landbouwtransitiegebieden zijn in het planMER-onderzoek zeer negatieve resultaten naar voren gekomen. Deze gebieden ondervinden voornamelijk een zeer negatief effect als het gaat om het aantal geraakte bedrijven en woningen, maar ook als het gaat om impact op de landschappelijke waarde.

Behoefte II: Extra locatie grootschalige munitieopslag

Voor deze behoefte komt in het planMER het aantal geraakte woningen als grootste onderscheidende effect naar voren. Voor de locatie-alternatieven die niet verder onderzocht zullen worden gelden de volgende effecten:

Zevenaar: Voor Zevenaar betreft het in het meest negatieve geval dat 33 woningen geraakt worden. Verder zijn er voor deze locatie zeer negatieve effecten op het gebied van waardevolle landbouwgrond en infrastructuur uit het planMER naar voren gekomen.

Toldijk: Uit het planMER-onderzoek is gebleken dat er voor de locatie Toldijk in het meest negatieve geval 74 woningen geraakt worden.

Zoelen Oost en West: Voor deze locaties is naar voren gekomen dat er in het meest negatieve geval 21-25 woningen geraakt worden. Ook zijn de onderzochte effecten op deze locaties zeer negatief als het gaat om landschap, aardkundige aspecten en de infrastructuur.

Dalfsen: Voor Dalfsen kwamen in het planMER in het meest negatieve geval 32 geraakte woningen naar voren. Ook kwam tijdens het onderzoek naar voren dat er op de locatie sprake is van hoogspanningsleidingen. De aanwezigheid van deze hoogspanningsleidingen in de zogenaamde 'A-zone' rond de opslag, vormt een dermate groot risico voor de munitie die moet worden opgeslagen dat munitieopslag hier niet mogelijk is.

Dronten: Tijdens het onderzoek kwam naar voren dat er op de locatie in Dronten windturbines aanwezig zijn. Deze aanwezigheid is strijdig met de selectiecriteria voor locatie-alternatieven. Ook raakt de locatie Dronten aan de provinciale weg N307 en/of aan de Hanzelijn. Het in gebruik nemen van dit locatie-alternatief zou het verleggen van vitale infrastructuur tot gevolg hebben wat een onderscheidend groot negatief effect is.

Behoefte III: Nieuwe munitieopslag snel-inzetbare-capaciteit

Op basis van het planMER zijn de effecten op de volgende locatie-alternatieven dusdanig negatief dat niet verder onderzocht zullen worden. Ook is voor deze behoefte het aantal geraakte huizen als zwaarwegend onderscheidend effect meegenomen:

Tjuchem: De resultaten uit het planMER voor locatie-alternatief Tjuchem zijn zeer negatief vanwege de omliggende woningen en infrastructuur.

- Slochteren:* De resultaten voor Slochteren uit het planMER zijn zeer negatief, voornamelijk als het gaat om bodemdaling, het aantal woningen, het waardevolle landschap en vruchtbare landbouwgrond.
- Luddeweer:* Voor de locatie Luddeweer gelden dezelfde uitkomsten als voor Slochteren.
- Exloo:* Het planMER-onderzoek toont aan dat op deze locatie het aantal geraakte woningen en een aantasting van waardevol landschap een onderscheidende rol spelen.
- Zweeloo:* Ook voor Zweeloo kwamen het aantal woningen en aantasting van waardevol landschap in het planMER naar voren. Ook is bij deze locatie sprake van hinder voor recreatiegebieden.

Behoefte IV: Nieuw terrein voor oefenen en trainen met explosieven

Voor deze behoefte geldt, net als voor behoeftes II en III, het aantal geraakte woningen als belangrijk onderscheidend aspect voor de locatie-alternatieven die niet verder onderzocht zullen worden. Daarnaast is ook de impact op landbouw als onderscheidend kenmerk uit het planMER gekomen. De volgende locatie-alternatieven zullen niet verder worden onderzocht:

- Reek:* Het planMER-onderzoek wijst uit dat uitbreiding van het bestaande defensieterrein in Reek tot gevolg heeft dat er veel hinder op de omgeving komt alsook dat er veel woningen geraakt zouden worden. Daarnaast is de impact op landbouw en natuur groot.
- Swifterbant:* Tijdens het planMER-onderzoek is gebleken dat op de onderzochte locatie-alternatief in Swifterbant een hoogspanningsleiding aanwezig is. Hierdoor is het uitvoeren van de behoefte op deze locatie niet mogelijk.
- Nijverdal:* De locatie in Nijverdal ligt in Natura 2000-gebied en is niet eenvoudig uitvoerbaar binnen het geldende juridisch kader en de vigerende natuur- en milieuwetgeving. Daarnaast zijn er op deze locatie andere significant negatieve effecten zoals het aantal geraakte woningen en hinder op omgeving.
- Wapenveld:* Voor het locatie-alternatief in Wapenveld gelden vergelijkbare uitkomsten als voor het alternatief in Nijverdal.
- Loenen:* Ook voor het locatie-alternatief in Loenen gelden vergelijkbare uitkomsten. Het in gebruik nemen van de locatie Loenen is daarnaast onwenselijk door de directe nabijheid van het Ereveld Loenen.

Behoefte V: Oefendorp

Voor de behoefte voor een oefendorp zijn de negatieve effecten uit het planMER naar voren komen verspreid over de hele linie van onderzochte thema's. Voor deze behoefte worden de volgende locatie-alternatieven niet meegenomen in een vervolgonderzoek:

Crayelheide, Vughtse Heide, Rucphense Heide, Havelte-West, Vlasakkers, Doorn-Driebergen:

Deze locaties scoren zeer negatief in het planMER-onderzoek. Het gaat daarbij voornamelijk om effecten op natuur- en landschapswaarden en/of een gezonde en veilige leefomgeving.

Behoefte VI: Amfibisch oefengebied

Voor amfibisch oefenen bestaat de behoefte om vanuit zee op strand te landen en, in het meest gunstige geval, door te stoten naar achterliggend gebied. Natuur is daarom een belangrijke factor waarop locatie-alternatieven die hier in het planMER zeer negatief op scoren uit te sluiten van vervolgonderzoek.

Petten:

Uit het planMER is gebleken dat effecten op de natuur bij het locatie-alternatief bij Petten zeer negatief zullen zijn. Deze locatie is gelegen in een zeer kwetsbaar en verstoringgevoelig gebied. Het is daarom onwenselijk om deze locatie te voet of per machine te betreden. Defensie is momenteel nog in gesprek met de Gemeente Schagen en de Provincie Noord-Holland over een mogelijk locatie-alternatief voor deze behoefte elders in de gemeente Schagen. Er wordt hierbij gekeken naar een mogelijk locatie-alternatief in de buurt van Groote Keeten.

Ouddorp en Oostvoorne:

Ouddorp en Oostvoorne zijn beide locaties die in Natura 2000-gebied liggen en die intensief recreatief worden gebruikt. Ook liggen beide gebieden in verstoringgevoelige gebieden en zijn er rijksmonumentale panden aanwezig. In het planMER scoren deze locaties dan ook zeer negatief.

Behoefte IX: Onbemande maritieme helikopters

In het planMER zijn de resultaten op het gebied van natuur en het doorkruisen van bestaande zones in het luchtruim negatief voor de volgende alternatieve routes voor onbemande drones. Een belangrijk onderscheidend criterium is hierbij het verminderen van hinder voor zowel mens als natuur.

Rechtstreeks:

Resultaten van het planMER tonen aan dat een rechtstreekse route bestaande zones en activiteiten in het luchtruim doorkruist. Dit is een negatief effect wat niet inpasbaar is.

Langs Natura2000:

Uit het planMER komt naar voren dat de route langs Natura 2000 negatief scoort op het thema Natuur. Vliegen over de lange (landinwaartse) route langs de kust is te dicht bij gevoelig duingebied gelegen. Hierbij zijn er ook negatieve effecten op de route van trekvogels en stikstofgevoelig duingebied.

In het vervolgproces wordt de route langs vaarroutes verder geoptimaliseerd waarbij wordt gekeken naar het meenemen van positieve elementen uit de alternatieve routes die niet verder worden onderzocht.

Behoefte X: Stationering en corridors onbemande cargodrones

Voor de behoefte van stationering en corridors onbemande cargodrones kwam uit het planMER naar voren dat langere vliegroutes aanzienlijk meer overlast op de leefomgeving en natuur tot effect heeft. Deze effecten zijn van dergelijk negatieve aard dat de volgende locatie-alternatief niet verder wordt onderzocht:

Permanente Stationering Twente Airport:

Uit het planMER komt voor Twente Airport naar voren dat permanente stationering leidt tot onnodige lange

vliegroutes met meer negatieve effecten. Permanente stationering van drones op Twente Airport wordt daarmee niet verder onderzocht. Echter wordt op aangeven van de lokale overheden de corridor van vliegveld Deelen naar Twente Airport wel verder onderzocht met het doel van incidenteel gebruik van cargodrones op Twente Airport.

Locatie-alternatieven die wel verder worden onderzocht

Het volgende schema geeft een overzicht van locatie-alternatieven die voor de genoemde behoeftes met een bovenregionale afweging in de huidige fase wel worden onderzocht:

Behoefte	Verder te onderzoeken locatie-alternatieven
I: Concentreren en versterken ondersteunende eenheden	Zeewolde – Spiekweg
	Zeewolde – Oosterwold
	Intensivering van activiteiten op bestaande defensielocaties in Stroe en Ermelo
II: Extra locatie grootschalige munitieopslag	Staphorst
	Weerselo
	Biddinghuizen
III: Nieuwe munitieopslag snel-inzetbare-capaciteit	Kollumerwaard – West
	Lemmer
	Kollumerwaard - Oost
IV: Nieuw terrein voor oefenen en trainen met explosieven (springterrein)	Arnhem – Rozendaal
	Kollumerwaard
	Lelystad
V: Oefendorp	Nassau-Dietz Kazerne
	Weerterheide
	Marnewaard
	De Haar
	Leusderheide
VI: Amfibisch oefengebied	Marnehuizen
	Vliehors
	Maasvlakte
	Groote Keeten

IX: Onbemande maritieme helikopters	Langs vaarroutes (onderzoek naar optimalisatie vliegroutes met evt. positieve elementen uit de niet verder te onderzoeken alternatieven)
X: Stationering en corridors onbemande cargo-drones	Stationering Deelen Directe routes hebben de voorkeur, maar wel met optimalisatie

Voor behoeftes VII (Gegarandeerde havencapaciteit Host Nation Support (HNS)), XI (Laagvlieggebieden helikopters) en XII (Helikopterlandingsplaatsen) geldt dat alle locatie-alternatieven verder worden onderzocht.

12 november 2024

Defensie verkleint het aantal militaire zoeklocaties

Defensie verkleint het aantal onderzoekslocaties voor de noodzakelijke uitbreiding van militaire activiteiten in Nederland. Dat gebeurt binnen het Nationaal Programma Ruimte voor Defensie. De militaire organisatie nam dit besluit op basis van de eerste resultaten van de milieueffectrapportage (planMER), bestuurlijke overleggen in alle provincies en gesprekken met inwoners in heel het land.

Een aantal locaties wordt dus niet langer onderzocht. Dit betekent dat de kans zeer klein is dat ze uiteindelijk worden opgenomen als voorkeurslocatie in de ontwerp Nationale Beleidsvisie Ruimte voor Defensie. Zo valt Loenen af als onderzoeksalternatief voor een nieuw springterrein. Dat geldt ook voor grootschalige munitieopslag in Zoelen-Oost en Zoelen-West.

Groningen

Het Groningse Slochteren, Luddeweer en Tjuchem zijn definitief geschrapt als locatie voor munitieopslag. Bewoners van dit mijnbouwschadegebied zouden bij de bouw van zo'n depot hun woning mogelijk weer moeten verlaten. Dit nadat die net zijn versterkt of plannen daarvoor in een vergevorderd stadium zijn. Defensie zag de ingediende motie van de Tweede Kamer als een bevestiging van de geluiden die al bekend waren.

Overgebleven onderzoekslocaties

Bovenstaande locaties zijn voorbeelden uit een lange lijst. [Bekijk op de kaart](#) (bijlage) welke locaties Defensie wel of niet verder onderzoekt. Of bezoek de pagina [Ruimte voor Defensie](#).

Beslissing aan kabinet

Naar verwachting verschijnt begin 2025 de ontwerp Nationale Beleidsvisie Ruimte voor Defensie. Daarmee neemt het kabinet een besluit over de voorkeursalternatieven en of Defensie op deze locaties mag uitbreiden. Met de beleidsvisie zijn ook alle resultaten van de milieueffectrapportage (planMER) beschikbaar.

Om tot deze resultaten te komen, volgt Defensie een zorgvuldig en transparant proces, wat in het [tijdspad](#) terug te zien is. Zodra het ontwerp is gepubliceerd kan iedereen in Nederland nog een zienswijze indienen.

Verdedigen grondgebied

De krijgsmacht groeit. Dat is noodzakelijk om het eigen grondgebied en dat van de bondgenoten te kunnen verdedigen. Meer ruimte is nodig om te oefenen, voor opslag en om bondgenoten door Nederland te verplaatsen.

Zorgen

Hoewel er begrip is voor de behoefte om uit te breiden, zijn er lokaal zorgen bij bewoners. Defensie begrijpt dat. Daarom blijft de organisatie uitleggen dat groei ook gepaard gaat met overlast "[Bij defensie willen we beschermen wat ons dierbaar is. Een van die dierbare zaken is onze leefomgeving. Daarom begrijp ik de zorg van omwonenden heel goed. Tegelijkertijd: als wij onze vrijheid, veiligheid en welvaart willen doorgeven aan de volgende generatie, dan zal onze acceptatie en tolerantie voor hinder omhoog moeten](#)", aldus staatssecretaris Gijs Tuinman.

Duidelijkheid

Over de locaties die nog verder worden onderzocht, probeert Defensie zo snel mogelijk duidelijkheid te geven. Mensen worden onder meer geïnformeerd via de website defensie.nl/ruimtevoordefensie. Hier kunnen ze ook vragen stellen. Defensie zoekt

daarnaast de samenwerking met gemeenten en provincies. Die kunnen dan hun inwoners op de hoogte stellen.

Locaties gezocht voor 13 activiteiten

De veiligheidssituatie in de wereld verslechtert. Dat vergt een grotere, beter uitgeruste en goed geoefende krijgsmacht om onze veiligheid te waarborgen.

De krijgsmacht moet meer dan ooit in staat zijn om ons grondgebied en dat van onze bondgenoten te verdedigen. In NAVO-verband wordt ook meer van de krijgsmacht gevraagd.

Meer activiteiten betekent dat er behoefte is aan meer ruimte: om te oefenen, voor infrastructuur, munitieopslag en het op orde brengen van of nieuwe vergunningen. Voor 13 activiteiten onderzoekt Defensie mogelijk geschikte bestaande en nieuwe locaties om te bepalen wat waar het beste kan.

Uitleg ruimtebehoeften

1. Versterken en concentreren van ondersteunende eenheden

Dit kan op drie manieren:

1. Versterken en concentreren van de geneeskundige en logistieke eenheden op een bestaande defensielocatie en de Information manoeuvre op een andere plek.
2. Al deze eenheden op één bestaande Defensielocatie (Ermelo of Stroe) concentreren en die locatie uitbreiden.
3. Alle eenheden op een nieuwe locatie concentreren. Ook wordt gekeken naar mogelijkheden waarbij een mogelijke locatie valt in landbouwtransitiegebied

2. Extra locatie grootschalige munitieopslag

Er is meer ruimte nodig om munitie op te slaan. Daar zijn zeven locaties voor geschikt, waaronder in landbouwtransitiegebied. De voorkeur gaat uit naar één grote locatie. Is dat niet mogelijk, dan zijn er twee kleinere locaties nodig. Ook wordt gekeken naar mogelijkheden waarbij een mogelijke locatie valt in landbouwtransitiegebied.

3. Nieuwe munitieopslag SIC (Snel Inzetbare Capaciteit)

Munitie in zeecontainers moet klaar staan om eenheden in Navo-verband snel in te kunnen zetten. Voor de opslag van deze munitie zijn zes locaties geschikt. Ook hier geldt dat één grote locatie de voorkeur heeft, maar meerdere kleinere locaties zijn te overwegen.

4. Nieuw terrein voor oefenen en trainen met explosieven

Het springterrein voor explosieven in Reek is te klein in omvang en capaciteit. Het is nodig dit terrein uit te breiden of er is een nieuw extra terrein nodig in de buurt van de genie-eenheden in de regio Arnhem-Apeldoorn-Zwolle of in de regio Marnehuizen waarbij een mogelijke locatie valt in landbouwtransitiegebied.

5. Oefenen in verstedelijkt gebied (oefendorp)

Stedelijk gebied is steeds vaker de locatie van het gevecht. Het is dan ook nodig meer te oefenen in verstedelijkt gebied. Daarvoor zou een nieuwe oefenlocatie in Budel geschikt zijn. Op dit moment is Budel een opvanglocatie van het COA. Met opname van Budel in het planMER is er nog geen besluit genomen over het eventueel aanpassen van de huidige functie of het combineren van beide functies, al dan niet gefaseerd in de tijd. Een ander alternatief is een onbebouwd terrein aanwenden.

6. Amfibisch oefengebied

Er is een grote behoefte om meer amfibisch te trainen. Dit zou kunnen op een nieuwe locatie. Daarvoor komen Petten, Marnehuizen, de Maasvlakte en Vliehors geschikt in aanmerking. Of de oefenplaatsen landingsvaartuigen in Vliehors (incl. schieten) worden uitgebreid.

7. Gegarandeerde havencapaciteit Host Nation Support

In Navo-verband is afgesproken dat er voldoende havencapaciteit in Nederland moet zijn voor het doorvoeren van materieel, munitie en militairen. Alternatieve locaties hiervoor zijn de Eemshaven, Rotterdam en/of Vlissingen.

8. Toename gebruik jachtvliegtuigcapaciteit

Jachtvliegtuigen hebben nu en in de toekomst meer ruimte nodig. Onderzocht wordt een derde en eventueel een vierde luchthaven voor het uitbreiden van het aantal vluchten in Eindhoven,

Gilze-Rijen, Woensdrecht en/of De Peel. Ter vergelijking wordt uitbreiding van het aantal vluchten op de twee bestaande vliegbases ernaast gezet. En er wordt gekeken naar samenwerking met civiele luchthavens.

9. Onbemande maritieme helikopters

Om met onbemande helikopters voor mijnenbestrijding en maritieme verkenning te vliegen, zijn er corridors nodig (veilige gangen in het luchtruim) vanaf marinevliegbasis De Kooy in Den Helder naar oefengebieden op de Noordzee. Deze corridors kunnen in een directe lijn lopen, langs vaarroutes of via een route waarbij kwetsbare gebieden worden ontzien.

○ Directe routes en langs vaarroutes.

10. Stationering en corridors onbemande drones voor cargo

De landmacht wil graag oefenen met cargodrones en wil corridors (veilige gangen in het luchtruim) van vliegbasis Deelen naar een aantal oefengebieden en naar marinevliegbasis De Kooy, Vliegbasis Twenthe en Marknesse. Deze corridors kunnen via de kortste route lopen of via een route waarbij kwetsbare gebieden zo veel mogelijk worden vermeden.

○ Directe vliegroute van en naar oefengebieden.

11. Laagvlieggebieden helikopters

Voor het oefenen met laagvliegen met helikopters is het van belang om de huidige laagvlieggebieden te behouden door een streng planologisch juridisch regime. Of er zijn meer laagvlieggebieden nodig met een licht planologisch regime.

● Strenger juridisch-planologisch regime voor ruimtelijke ontwikkelingen in huidige laagvlieggebieden.

✂ Nieuwe laagvlieggebieden aanwijzen.

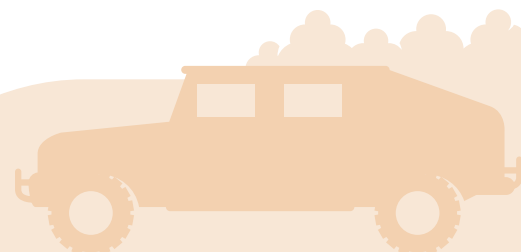
12. Helikopterlandingsplaatsen

Helikopterbemanningen willen kunnen oefenen met tactisch landen en opstijgen. De alternatieven hiervoor zijn: het flexibeler en intensiever gebruiken van de bestaande helikopterlandingsplaatsen of nieuwe locaties op bestaande oefenterreinen dicht bij de eenheden waarmee wordt geoefend.

● Intensiveren bestaande helikopterlandingsplaatsen.

13. Korte/smalle onverharde landingsbaan tactisch luchttransport

Transportvliegtuigen moeten soms op onverharde grond landen en opstijgen, bijvoorbeeld bij evacuatie. Om dit te oefenen is er een dirtstrip nodig. Eventuele locaties zijn luchthaven Deelen, De Peel, Gilze-Rijen of een dirtstrip aanleggen op een bestaand oefenterrein.

NPRD OKTOBER-NOVEMBER 2024
Q&A ALGEMEEN

Vanuit de kamerbrief [concept]:

Q: Wat betekent het als een locatie niet verder wordt onderzocht?

(a) Wat houdt dit in?

- *Voor deze locaties geldt dat de kans zeer klein is om als voorkeursalternatief te worden opgenomen in het ontwerp van de Beleidsvisie Ruimte voor Defensie.*
- In het planMER (hierin worden de effecten van de uitbreidingsplannen van Defensie op milieu en omgeving weergegeven) worden alle alternatieve locaties van de verschillende ruimtelijke behoeften onderzocht op alle relevante thema's van de fysieke leefomgeving.
- De **nu beschikbare uitkomsten** van het planMER laten zien dat realisatie vanuit één of meerdere aspecten van de leefomgeving niet voor de hand ligt op sommige locaties. Dat geldt ook voor de locatie in uw gemeente/omgeving. Voor deze locatie geldt dat de **kans zeer klein is om als voorkeursalternatief** in het ontwerp van de Beleidsvisie Ruimte voor Defensie te worden opgenomen.

(b) Welke vervolgstappen zijn nu nog voor mij/mijn regio van belang?

- De locatie in uw gemeente/omgeving valt **nog niet definitief** af.

Q: Wat betekent het als een locatie wel verder wordt onderzocht?

(a) Wat houdt dit in?

- *Voor deze locaties geldt dat er verder, verdiepend onderzoek plaatsvindt of deze locaties als voorkeursalternatief opgenomen kunnen worden in het ontwerp van de Beleidsvisie Ruimte voor Defensie.*
- In het planMER (hierin worden de effecten van de uitbreidingsplannen van Defensie op milieu en omgeving weergegeven) worden alle alternatieve locaties van de verschillende ruimtelijke behoeften onderzocht op alle relevante thema's van de fysieke leefomgeving. De nu beschikbare uitkomsten van het planMER laten zien dat realisatie op de locatie in uw omgeving nog steeds een optie is.

(b) Wat zijn nu de vervolgstappen?

Voor de locatie in uw gemeente/in uw omgeving geldt dat hier nog verder, verdiepend onderzoek op plaatsvindt.

Q: Wanneer is er meer duidelijkheid?

Dat komt naar verwachting (voorjaar) 2025, Defensie presenteert alle voorkeursalternatieven aan het kabinet. Het kabinet beslist uiteindelijk welke uitbreidingen Defensie kan uitvoeren. Daarbij weegt het kabinet de ruimtebehoeften van Defensie af tegen die van andere departementen. Denk aan woningbouw, windmolenparken, land- en natuurgebieden.

Q: Eerder is (aan mij) gecommuniceerd dat er locaties zouden afvallen, op basis van kansrijk/niet kansrijk. Hoe verhoudt dit zich tot ‘niet verder onderzochte locatie’?

- Met de omschrijving ‘kansrijk/niet kansrijk’ is bedoeld dat o.b.v. het planMER onderzoek realisatie op die locatie niet kansrijk wordt geacht. Daarom worden deze locaties ook niet verder onderzocht. De locaties die Defensie nu als niet kansrijk beoordeelt, worden niet verder onderzocht.
- In deze fase van het NPRD is het nog niet mogelijk om alternatieve locaties definitief te laten afvallen. Dit kan pas als de Beleidsvisie Ruimte voor Defensie definitief wordt vastgesteld door het kabinet in het voorjaar van 2025. De reden hiervoor is dat bij het verschijnen van het planMER voor iedereen inzichtelijk moet zijn hoe alle alternatieve locaties die in de Notitie Reikwijdte en Detailniveau en de Nota van Antwoord zijn opgenomen, zijn beoordeeld. Het planMER moet dus aansluiten bij de door het kabinet vastgestelde NRD voor alle alternatieve locaties.
- De reden dat we nu deze lijst publiceren, is dat bij veel betrokkenen een grote behoefte bestaat om zo snel mogelijk duidelijkheid te krijgen als een locatie-alternatief niet verder wordt onderzocht (de zogenaamde eerste trechtering). Ook met de Tweede Kamer is afgesproken hier zo snel mogelijk over te communiceren.

Q: Op basis waarvan zijn er nu locaties aangegeven als ‘niet verder te onderzoeken’ locaties?

- Dit is gebeurd op basis van alle nu beschikbare onderzoeksresultaten in het planMER. Hierin worden alle alternatieve locaties van de verschillende ruimtelijke behoeften onderzocht op alle relevante thema’s van de fysieke leefomgeving. Daaruit bleek dat de realisatie van de ruimtelijke behoeften vanuit één of meer aspecten van leefbaarheid (zoals geluid, natuur, woningen, etc) niet voor de hand ligt.

Q: Hoe is de selectie gegaan?

- Op basis van planMER resultaten uit de onderzoekscriteria zoals benoemd in het NRD (aangevuld met de uitbreiding van de onderzoeksthema’s zoals benoemd in de Nota van Antwoord en Nota van Reactie). De onderzoeksresultaten worden begin volgend jaar openbaar met de publicatie van het planMER en de ontwerp Nationale Beleidsvisie

Q: Waarom publiceert het Ministerie van Defensie welke locaties nu niet verder onderzocht worden, als dit nog geen definitief uitsluitsel geeft?

- In de provinciale bijeenkomsten bleek bij veel bezoekers een grote behoefte te bestaan om zo snel mogelijk duidelijkheid krijgen als een locatie-alternatief in het vervolgproces niet verder wordt onderzocht, de zogenaamde eerste trechtering. Zij gaven aan dat juist de onzekerheid over hun situatie datgene is waar ze zich grote zorgen over maken. Daarom maakt Defensie nu bekend welke locaties niet meer verder onderzocht worden. Defensie beseft overigens dat dit nog geen absolute duidelijkheid biedt. Voor deze locaties geldt wel dat de kans zeer klein is om als voorkeursalternatief in het ontwerp van de Beleidsvisie Ruimte voor Defensie te worden opgenomen.

Q: U schrijft in de Kamerbrief dat u veel heeft geleerd van de (bestuurlijke) gesprekken en informatiebijeenkomsten; wat heeft u hier dan van geleerd?

- In de eerste plaats bleek in deze gesprekken er een grote behoefte te bestaan om zo snel mogelijk duidelijkheid te krijgen als een locatie-alternatief in het vervolgproces niet verder wordt onderzocht.
- Ten tweede willen bewoners en bestuurders hier graag rechtstreeks over worden geïnformeerd. Bezoekers van de informatiebijeenkomsten gaven aan dat juist de onzekerheid over hun situatie datgene is waar ze zich grote zorgen over maken. Op basis hiervan verrijkt en verscherpt Defensie zijn aanpak. Onder andere: om zo snel mogelijk onzekerheid weg te nemen delen we in deze fase wat er niet verder wordt onderzocht, informeren we betrokken ambtenaren bij gemeenten en provincies over het proces en de communicatie en sturen we kaveleigenaren brieven naar alle locaties waar het direct ruimtegebruik betreft.

Q: Kunnen locaties, die nu niet verder onderzocht worden, weer terug op de lijst komen?

- Vanuit de onderzoeksresultaten blijkt dat ze in de ontwerp beleidsvisie (zeer waarschijnlijk) niet als voorkeursalternatief zullen worden aangeboden aan het kabinet. Dus locaties die niet langer in onderzoek zijn worden geen voorkeurslocatie, maar uiteindelijke besluitvorming is zeker nog aan het kabinet.

Specifieke situaties:

Q: Waarom wordt er voor de munitieopslag locaties in Groningen een uitzondering gemaakt in het planologisch proces ten opzichte van andere opgaven en zoekgebieden? Kunnen andere locaties /ander opgaven die ook schrijnend lijken ook een beroep doen op deze uitzondering op het proces en vervroegd afvallen?

- Voor deze drie locaties geldt dat bij een keuze voor een van deze locaties bewoners van woningen die recent zijn versterkt of waarvan de plannen voor versterking in een vergevorderd stadium zijn, hun woning opnieuw zouden moeten verlaten. Deze bewoners hebben vanwege de mijnbouwschade al heel veel moeten meemaken, over een heel lange periode. Daarom is er ook sprake van een ereschuld die het kabinet heeft om de gemaakte fouten door zestig jaar gaswinning richting de regio en haar bewoners recht te zetten. Daarmee is deze situatie ook onvergelijkbaar met de situatie op andere locaties.

Q: Het Zwanenwater in Noord-Holland bij Petten is een locatie waarvan al gecommuniceerd is dat deze afvalt. Terwijl er gezocht wordt naar een andere locatie in die regio. Hoe verhoudt dit zich tot de categorisering “wordt niet verder onderzocht”?

- Het planMER moet aansluiten bij de door het kabinet vastgestelde NRD voor alle alternatieve locaties. Dat betekent in dit geval dat het alternatief Zwanenwater niet verder wordt onderzocht, maar dat het alternatief in de buurt (Groote Keeten) toegevoegd is aan het onderzoek als mogelijke locatie.

Q: Hoe verhouden de ruimtebehoeften van Defensie zich ten opzichte van die van andere departementen

- Defensie beseft terdege dat er vele andere ruimtelijke opgaven kunnen spelen, of het nu plannen van het Rijk, provincie of gemeenten zelf zijn. Daarom wordt er in het planMER ook onderzocht of de plannen van Defensie botsen met bijv. gemeentelijke of provinciale plannen voor woningbouw of ‘wind of zon op land’. Daarnaast is

Defensie o.a. in het kader van de rijksbrede Nota Ruimte voortdurend met andere departementen in gesprek over de wederzijdse ruimtelijke plannen en voornemens. Het is uiteindelijk aan het kabinet om – waar dit nodig – keuzes te maken.

Q: Hoe worden belanghebbenden bewoners/bedrijven in deze fase geïnformeerd door het Ministerie van Defensie?

- Defensie informeert via alle relevante media en kanalen: Defensie website (pagina's Ruimte voor Defensie), social media van Defensie, landelijke media, mailings aan betrokkenen, via contactpersonen (zoals communicatieadviseurs) bij provincies en gemeenten. Daarnaast ontvangen kaveleigenaren binnen de zoeklocaties van de bovenregionale behoeften een brief met een procesupdate (inclusief de kaveleigenaren in de A/B veiligheidszone waar van toepassing)

Ministerie van Defensie

Nota van Reactie

Naar aanleiding van reacties op de kennisgeving
voornemen projectbesluit en participatie nieuwe
kazerne Korps Commandotroepen (KCT)

Versie	1.0
Datum	31 oktober 2024
Status	Definitief

Colofon

Ministerie van Defensie

Locatie

Den Haag - Plein-Kalvermarktc.
Kalvermarkt 32 's-Gravenhage

Postadres

Postbus 20701
2500 ES 'S-GRAVENHAGE
MPC 58B

Inhoud

1	Inleiding—4
2	Beantwoording reacties—6
3	Index reacties—39

1 Inleiding

Op 19 april 2024 is de kennisgeving gepubliceerd van het 'Voornemen projectbesluit en participatie Nieuwe kazerne Korps Commandotroepen' van het ministerie van Defensie'. Via de website defensie.nl/kazernekct lag deze ter inzage tot en met 31 mei 2024. Iedereen kon op het voornemen en het voorstel voor participatie reageren door het indienen van een reactie. Omdat het project de belangen raakt van veel partijen zoals burgers, bedrijven, maatschappelijke organisaties en (semi)overheden, vindt het ministerie van Defensie het belangrijk dat zij de mogelijkheid hebben om ideeën in te brengen en mee te denken bij het project.

Tijdens de reactietermijn organiseerde het ministerie van Defensie op 24 april en op 15 mei inloopbijeenkomsten. Deze werden bezocht door ongeveer 175 belangstellenden. Uiteraard konden er tijdens deze bijeenkomsten vragen worden gesteld, die ter plekke zoveel als mogelijk zijn beantwoordt.

Ingediende reacties

In totaal zijn er van 28 verschillende indieners reacties binnengekomen. Het ministerie van Defensie bedankt de indieners voor de geleverde inbreng en het meedenken in het project.

Uit veel reacties spreekt bezorgdheid over de effecten van de nieuwe kazerne op de directe omgeving van de indieners. Deze zorgen zijn begrijpelijk. De zorgen betreffen bijvoorbeeld de toenemende drukte en veiligheid op de wegen in de omgeving, de landschappelijke inpassing, de invloed op de natuur, de toename van geluid, de gevolgen voor de luchtkwaliteit, of gevolgen voor wonen en het woongenot in omliggende dorpen. Ook wordt door enkele indieners geïnformeerd hoe Defensie omgaat met compensatie van schade, waardedaling of negatieve effecten op de bedrijfsvoering. Hoewel hier in deze fase nog geen sprake van is wordt wel aangegeven hoe hiermee om zal worden gegaan.

Omdat is ingezet op het vroegtijdig betrekken van belanghebbenden, is op veel van de zorgen, ideeën en wensen nu nog geen (volledige) inhoudelijke reactie mogelijk. In de komende 1,5 jaar worden diverse onderzoeken uitgevoerd, onder meer een onderzoek naar de ontsluiting van het toekomstige kazerneterrein, een onderzoek naar de milieueffecten en een onderzoek naar de (stedenbouwkundige) inrichting van de projectlocatie. In dit onderzoek worden de reacties die zijn binnengekomen meegenomen. De onderzoeken worden uitgevoerd door inhoudelijk experts. Zij formuleren steeds de onderzoeksvraag, belanghebbenden worden geïnformeerd en bij de voor hen relevante onderzoeken gevraagd om mee te denken. Op sommige onderzoeken zal daarbij meer inbreng mogelijk zijn (denk aan: ecologie, geluid, verkeer en landschappelijke inpassing) dan op andere onderzoeken (denk aan: bodemkwaliteit).

De inzet is om de kazerne zo goed als mogelijk in te passen in de omgeving. Het ministerie van Defensie wil dit samen met de (directe) omgeving uitwerken door participatiebijeenkomsten te organiseren. De zorgen, aandachtspunten en oplossingsrichtingen die in de reacties op de kennisgeving voornemen en voorstel voor participatie en tijdens de "keukentafelgesprekken" met omwonenden zijn ingebracht, zijn meegegeven aan de inhoudelijk experts die de plannen verder uitwerken. De data voor de participatiebijeenkomsten komen op de website defensie.nl/kazernekct te staan. Bij deze bijeenkomsten is er ook aandacht voor mogelijke koppelkansen.

Voorstel voor participatie

Naast een reactie op het voornemen voor de realisatie van een nieuwe kazerne voor het Korps Commandotroepen (vervolg: KCT) was er ook een reactie mogelijk op het [voorstel voor participatie](#). In de reacties geven verschillende indieners aan vanuit hun kennis, kunde en belangen graag mee te willen denken in het participatieproces. Dit stellen we als ministerie van Defensie op prijs. Waar dat passend is (waar het belang van personen/organisaties wordt geraakt) worden deze indieners voor specifieke participatiemomenten uitgenodigd.

Daarnaast is verzocht om te verduidelijken wat er onder 'omwonenden' wordt verstaan en is verzocht om een splitsing in zeggenschap tussen omwonenden die direct grenzen aan de projectlocatie (de direct-aanwonenden) en omwonenden uit de (directe omgeving van) Nispen. Het ministerie van Defensie neemt deze splitsing op in haar participatieplan.

Verder zijn er reacties over het niveau van participatie, de mate waarin Defensie rekening wil houden met de belangen/inbreng van omwonenden, het proces en de terugkoppeling van werkateliers en de wens actief geïnformeerd te willen worden over de voortgang.

Het ministerie van Defensie verwacht dat met de vanuit participatie verkregen informatie van omwonenden en de omgeving een beter ontwerp voor (de inpassing van) de nieuwe kazerne is te realiseren. Het ministerie van Defensie benadrukt dan ook te hechten aan de betrokkenheid van belanghebbenden bij de nadere uitwerking van het plan voor een nieuwe kazerne, zeker ook op het participatieniveau van "meedoen" (onderdelen uit het plan worden deels open gelaten en ingevuld door de omgeving). Daarbij wordt van elk participatiemoment een verslag gemaakt dat op de website defensie.nl/kazernekct wordt gepubliceerd en er wordt gestart met een e-mail nieuwsflits die bij nieuws (ad hoc) verschijnt. Voor de e-mail nieuwsflits is vanuit belangstellenden wel een akkoord nodig voor het gebruik van hun persoonlijke gegevens.

Vervolg

In de komende tijd zullen we belanghebbenden informeren over de participatiebijeenkomsten die we organiseren via de website defensie.nl/kazernekct en via de e-mail nieuwsflits. De eerste bijeenkomst over de verkeersontsluiting vindt eind oktober 2024 plaats.

Bij de terinzagelegging van het ontwerpprojectbesluit hebben belanghebbenden de mogelijkheid om hierop een zienswijze in te dienen. Naar verwachting is dit in de zomer van 2025.

Hoe vind ik mijn ingediende reactie terug?

Iedereen die een reactie heeft ingediend, ontvangt per e-mail een bericht waarin wordt aangegeven waar in de Nota van Reactie de antwoorden op de reactie zijn te vinden.

Elke ingediende reactie is samengevat in een aantal vragen. Een enkele reactie kan dus meerdere vragen bevatten. Deze vragen zijn in de Nota van Reactie voorzien van een nummer. Deze nummers zijn in het persoonlijke bericht aangegeven. Met deze vraagnummers kunnen in de Nota van Reactie de bijbehorende antwoorden worden gelezen.

2 Beantwoording reacties

Vraag-Nummer	Hoofdthema	Samengevatte vraag	Reactie
1	Verkeer	Indiener wil ontsluiting aan de westkant en maatregelen om (sluip)verkeer op de Rozenvendreef, Boswachtersdreef, Kerkweg en Heijbeeksestraat te beperken.	Het is op dit moment nog niet mogelijk om te bepalen waar en in welke vorm de verschillende ontsluitingen van de kazerne worden gerealiseerd. In de komende 1,5 jaar worden diverse onderzoeken uitgevoerd. Eén van de onderzoeken betreft de ontsluiting van het toekomstige kazerneterrein. Samen met verkeerskundigen van de provincie en gemeente brengen we verschillende scenario's in beeld. Hierbij wordt niet alleen de locatie van de hoofdpoot, maar ook die van een achter (nood)poot en een voetgangerstourniquet beschouwd. Verder worden uiteraard ook de effecten op (de verkeersveiligheid op) het omliggende wegennet, de eventueel benodigde aanpassingen, en de milieueffecten in beeld gebracht. De scenario's bespreken we tijdens participatiebijeenkomsten met belanghebbenden waaronder de omwonenden.
2	Verkeer	Indiener wil ontsluiting aan de noordzijde voor verkeer richtingen trainingsterrein op de Rucphense Heide.	Het is op dit moment nog niet mogelijk om te bepalen waar en in welke vorm de verschillende ontsluitingen van de kazerne worden gerealiseerd. In de komende 1,5 jaar worden diverse onderzoeken uitgevoerd. Eén van de onderzoeken betreft de ontsluiting van het toekomstige kazerneterrein. Samen met verkeerskundigen van de provincie en gemeente brengen we verschillende scenario's in beeld. Hierbij wordt niet alleen de locatie van de hoofdpoot, maar ook die van een achter (nood)poot en een voetgangerstourniquet beschouwd. Verder worden uiteraard ook de effecten op (de verkeersveiligheid op) het omliggende wegennet, de eventueel benodigde aanpassingen, en de milieueffecten in beeld gebracht. De scenario's bespreken we tijdens participatiebijeenkomsten met belanghebbenden waaronder de omwonenden.
3	Geluid	Indiener wil geluidsproducerende activiteiten (schieten, honden, drones, etc.) zo ver mogelijk verwijderd van de Kerkweg	In de komende 1,5 jaar worden diverse onderzoeken uitgevoerd. Eén van de onderzoeken betreft de (stedenbouwkundige) inrichting van de projectlocatie. Het Rijksvastgoedbedrijf heeft opdracht gekregen om de kazerne goed in te passen in de omgeving. Nader onderzoek en overleg zal moeten uitwijzen wat de (on)mogelijkheden zijn. Doel van Defensie is samen met de (directe) omgeving te zoeken naar een best passende oplossing. De zorgen, aandachtspunten en oplossingsrichtingen die in reacties en door omwonenden in "keukentafelgesprekken" zijn ingebracht, waaronder die t.a.v. mogelijke

			geluidhinder en de locatie van geluidsproducerende activiteiten op het terrein, geven we mee aan het ontwerpteam. Zodra meer informatie bekend is over de opties voor het inrichten van het terrein zal dit met belanghebbenden, waaronder de omwonenden, worden besproken in het participatietraject.
4	Lucht	Indiener wil onderzoek naar effecten op luchtkwaliteit en fijnstof	In de komende 1,5 jaar worden diverse onderzoeken uitgevoerd. Hierbij worden ook de effecten op luchtkwaliteit en fijnstof beschouwd.
5	Landschappelijke inpassing	Indiener wil maatregelen ter voorkoming van lichthinder voor de bewoners, onder meer aan de Kerkweg	In de komende 1,5 jaar worden diverse onderzoeken uitgevoerd. Eén van de onderzoeken betreft de (stedenbouwkundige) inrichting van de projectlocatie. Het Rijksvastgoedbedrijf heeft opdracht gekregen om de kazerne goed in te passen in de omgeving. Nader onderzoek en overleg zal moeten uitwijzen wat de (on)mogelijkheden zijn. Doel van Defensie is om samen met de (directe) omgeving te zoeken naar een best passende oplossing. De zorgen, aandachtspunten en oplossingsrichtingen die in de reacties en door omwonenden tijdens de "keukentafelgesprekken" zijn ingebracht, waaronder die t.a.v. mogelijke lichthinder, geven we mee aan het ontwerpteam. Zodra meer informatie bekend is over de opties voor het inrichten van het terrein zal dit met belanghebbenden, waaronder de omwonenden, worden besproken in het participatietraject.
6	Landschappelijke inpassing	Indiener wil vanaf buitenzijde gezien, eerst een groenstrook en dan pas een hekwerk	In de komende 1,5 jaar worden diverse onderzoeken uitgevoerd. Eén van de onderzoeken betreft de (stedenbouwkundige) inrichting van de projectlocatie. Het Rijksvastgoedbedrijf heeft opdracht gekregen om de kazerne goed in te passen in de omgeving. Nader onderzoek en overleg zal moeten uitwijzen wat de (on)mogelijkheden zijn. Doel van Defensie is om samen met de (directe) omgeving te zoeken naar een best passende oplossing. De zorgen, aandachtspunten en oplossingsrichtingen die in de reacties en door omwonenden tijdens de "keukentafelgesprekken" zijn ingebracht, waaronder die t.a.v. de landschappelijke inpassing van het kazerneterrein in het gebied en de afscherming van het terrein, geven we mee aan het ontwerpteam. Zodra meer informatie hierover bekend is zal dit met belanghebbenden, waaronder de omwonenden, worden besproken in het participatietraject.

7	Landschappelijke inpassing	Indiener wil geen hoogbouw nabij Kerkweg	In de komende 1,5 jaar worden diverse onderzoeken uitgevoerd. Eén van de onderzoeken betreft de (stedenbouwkundige) inrichting van de projectlocatie. Het Rijksvastgoedbedrijf heeft opdracht gekregen om de kazerne goed in te passen in de omgeving. Nader onderzoek en overleg zal moeten uitwijzen wat de (on)mogelijkheden zijn. Doel van Defensie is samen met de (directe) omgeving te zoeken naar een best passende oplossing. De zorgen, aandachtspunten en oplossingsrichtingen van omwonenden die in de reacties en tijdens de "keukentafelgesprekken" zijn ingebracht t.a.v. de inrichting van het terrein, waaronder de locaties en hoogte van de gebouwen, geven we mee aan het ontwerpteam. Zodra meer informatie bekend is over de opties voor het inrichten van het terrein zal dit met belanghebbenden, waaronder de omwonenden, worden besproken in het participatietraject.
8	Waarde eigendom	Indiener vermoedt waardevermindering eigen woning en wil een nulmeting	Het is in deze fase van het project nog te vroeg om uitspraken te doen over een mogelijke verandering van de waarde van vastgoed in de (directe) omgeving van het kazerneterrein. Dit zal onder meer afhangen van zaken als het ontwerp en de landschappelijke inpassing van het kazerneterrein. De komende 1,5 jaar werkt Defensie in de aanloop naar het Projectbesluit deze zaken uit. Indien blijkt dat er aantoonbaar schade wordt geleden zal dit gemotiveerd aanhangig gemaakt moeten worden middels een aanvraag voor nadeelcompensatie. Voor het kunnen indienen van een dergelijke aanvraag dient echter de voorlopige voorkeurslocatie eerst definitief te zijn gemaakt met het positief afronden van de Projectbesluitprocedure.
9	Participatie	Indiener wil een duidelijker omschrijving van de term 'omwonenden'.	"Omwonenden" zijn mensen of bedrijven die in de buurt wonen/werken of gevestigd zijn. Op hoofdlijnen onderscheidt Defensie twee type omwonenden. De eerste groep betreft de omwonenden die direct grenzen aan de projectlocatie (de direct-aanwonenden), de tweede groep omwonenden zijn andere mensen of bedrijven uit (de omgeving van) Nispen. Dit onderscheid verwerken we in het participatieplan. De belangen van deze twee groepen verschillen mogelijk deels door bijvoorbeeld factoren als de afstand tot het kazerneterrein en de mate van invloed of hinder. Defensie wil in het participatietraject de dialoog met beide typen omwonenden tijdig aangaan en zal daarbij de belangen zorgvuldig meewegen.

10	Opslag munitie	Indiener wil geen munitiedepot voor zijn deur	In algemene zin kan gesteld worden dat er nergens sprake zal zijn van een onveilige situatie. Niet op het terrein zelf, en ook niet daarbuiten. Een betonnen munitiebunker levert geen gevaar op voor de omgeving en kent daarentegen ook voordelen. Het betreft namelijk een laag gebouw waar weinig bedrijfsactiviteiten plaatsvinden in verband met de veiligheidszoning om het gebouw. In de komende 1,5 jaar worden diverse onderzoeken uitgevoerd. Eén van de onderzoeken betreft de (stedenbouwkundige) inrichting van de projectlocatie. Doel van Defensie is om samen met de (directe) omgeving te zoeken naar een best passende oplossing. De zorgen, aandachtspunten en oplossingsrichtingen die in reacties en door omwonenden tijdens "keukentafelgesprekken" zijn ingebracht, waaronder ook die t.a.v. de locatie van een munitiebunker, geven we mee aan het ontwerpteam. Zodra meer informatie bekend is over de opties voor het inrichten van het terrein zal dit met belanghebbenden, waaronder de omwonenden, worden besproken in het participatietraject.
11	Vliegverkeer	Indiener wil geen helikoptervluchten boven zijn land	Defensie dient zich allereerst aan de wettelijke kaders te houden. Het wettelijke kader beschrijft dat - in overleg - vergunningsvrij maximaal 12 dagen per jaar helikoptervluchten mogen plaatsvinden. Hoeveel dagen jaarlijks benut zullen gaan worden en wat de aanvliegroutes e.d. zullen zijn is nog niet bekend. Het laatste punt is uiteraard in sterke mate afhankelijk van het (stedenbouwkundige) ontwerp voor het kazerneterrein dat in de komende 1,5 jaar wordt uitgewerkt. Doel van Defensie is om samen met de (directe) omgeving te zoeken naar een best passende oplossing. De zorgen, aandachtspunten en oplossingsrichtingen die door omwonenden in de reacties en tijdens de "keukentafelgesprekken" zijn ingebracht, waaronder die t.a.v. hinder t.g.v. vliegbewegingen van helikopters, geven we mee aan het ontwerpteam. Zodra meer informatie bekend is over de opties voor het inrichten van het terrein zal dit met belanghebbenden, waaronder de omwonenden, worden besproken in het participatietraject.

12	Landschappelijke inpassing	Indiener wil geen hekwerken in het zicht	In de komende 1,5 jaar worden diverse onderzoeken uitgevoerd. Eén van de onderzoeken betreft de (stedenbouwkundige) inrichting van de projectlocatie. Het Rijksvastgoedbedrijf heeft opdracht gekregen om de kazerne goed in te passen in de omgeving. Nader onderzoek en overleg zal moeten uitwijzen wat de (on)mogelijkheden zijn. Doel van Defensie is om samen met de (directe) omgeving te zoeken naar een best passende oplossing. De zorgen, aandachtspunten en oplossingsrichtingen die in de reacties en door omwonenden tijdens "keukentafelgesprekken" zijn ingebracht, waaronder die t.a.v. de landschappelijke inpassing van het kazerneterrein in het gebied en de afscherming en beveiliging van het terrein, geven we mee aan het ontwerpteam. Zodra meer informatie hierover bekend is zal dit met belanghebbenden, waaronder de omwonenden, worden besproken in het participatietraject.
13	Landschappelijke inpassing	Indiener wil geen op- en afrit voor zijn deur	In de komende 1,5 jaar worden diverse onderzoeken uitgevoerd. Eén van de onderzoeken betreft de ontsluiting van het toekomstige kazerneterrein. Samen met verkeerskundigen van de provincie en gemeente brengen we verschillende scenario's in beeld. Hierbij wordt niet alleen de locatie van de hoofdpoot, maar ook die van een achter (nood)poot en een voetgangerstourniquet beschouwd. De scenario's bespreken we tijdens participatiebijeenkomsten met belanghebbenden, waaronder de omwonenden.
14	Participatie	Indieners willen als recreanten gelijkgesteld aan omwonenden en actief geïnformeerd worden	De camping Zonneland is een belanghebbende. Defensie beschouwt de recreanten als 'direct aanwonenden' en zal de eigenaren van de camping voor relevante informatie- en participatiebijeenkomsten uitnodigen. Tijdens de informatiebijeenkomst op de camping is met de eigenaren en een groot aantal aanwezige campinggasten afgesproken dat de informatieverstrekking naar de individuele campinggasten via de eigenaren zal verlopen. Defensie gaat vanaf september 2024 werken met een e-mail nieuwsflits die zodra er iets te melden is, naar iedereen die dat wil wordt verzonden. Hiervoor is vanuit belangstellenden wel een akkoord nodig voor het gebruik van hun persoonlijke gegevens. Alle indieners van een reacties en overige bij Defensie bekende belangstellenden worden voor de nieuwsflits vanaf september 2024 benaderd.

15	Landschappelijke inpassing	Indieners willen geluidswerende maatregelen, rekening houdend met aanwezigheid camping	In de komende 1,5 jaar worden diverse onderzoeken uitgevoerd. Eén van de onderzoeken betreft de (stedenbouwkundige) inrichting van de projectlocatie. Het Rijksvastgoedbedrijf heeft opdracht gekregen om de kazerne goed in te passen in de omgeving. Nader onderzoek en overleg zal moeten uitwijzen wat de (on)mogelijkheden zijn. Doel van Defensie is samen met de (directe) omgeving te zoeken naar een best passende oplossing. De zorgen, aandachtspunten en oplossingsrichtingen die in reacties en door omwonenden tijdens "keukentafelgesprekken" zijn ingebracht, waaronder die t.a.v. mogelijke geluidhinder, geven we mee aan het ontwerpteam. Zodra meer informatie bekend is over de opties voor het inrichten van het terrein zal dit met belanghebbenden, waaronder de omwonenden, worden besproken in het participatietraject. Sowieso dient Defensie zich aan alle wettelijke kaders, waaronder die m.b.t. geluid, te houden en streeft zij ernaar om hinder naar de omgeving te beperken.
16	Verkeer	Indieners willen maatregelen om verkeersdruk op Kerkweg en Boswachtersdreef te verminderen	In de komende 1,5 jaar worden diverse onderzoeken uitgevoerd. Eén van de onderzoeken betreft de ontsluiting van het toekomstige kazerneterrein. Samen met verkeerskundigen van de provincie en gemeente brengen we verschillende scenario's in beeld. Hierbij wordt niet alleen de locatie van de hoofdpoot, maar ook die van een achterpoot en een voetgangerstourniquet beschouwd. Verder worden uiteraard ook de samenhang met het omliggende wegennet en de eventueel benodigde aanpassingen daarvan in beeld gebracht. De scenario's bespreken we tijdens participatiebijeenkomsten met belanghebbenden waaronder de omwonenden.
17	Landschappelijke inpassing	Indieners willen beperking van geluiden bij troepenverplaatsingen 's nachts	Vanaf het moment dat een kazerne gevestigd is, kan ook overleg plaatsvinden over beperking van geluiden mogelijk, bijvoorbeeld over troepenverplaatsingen 's nachts. Daarnaast wordt de ontsluiting van het toekomstige kazerneterrein in de komende 1,5 jaar onderzocht. Samen met verkeerskundigen van de provincie en gemeente brengen we verschillende scenario's in beeld. Hierbij wordt niet alleen de locatie van de hoofdpoot, maar ook die van een achter (nood)poot en een voetgangerstourniquet beschouwd. De scenario's bespreken we tijdens participatiebijeenkomsten met belanghebbenden waaronder de omwonenden

18	Straling	Indieners willen voorkomen dat apparatuur (zoals jammers) het internet op de camping verstoort	Defensie zal zich moeten houden aan de vigerende wet- en regelgeving. Het is mede daarom niet aannemelijk te veronderstellen dat het gebruik van jammers op het terrein overlast buiten het terrein zal veroorzaken. Op de huidige kazerneterreinen ervaren omwonenden geen hinder van jammers en ook tijdens de informatiebijeenkomst op de camping op 5 juli jl. heeft de vertegenwoordiger van het Korps Commandotroepen benadrukt dat het bereik van jammers zeer lokaal is en daardoor buiten het kazerneterrein geen hinder veroorzaakt.
19	Bouwschade	Indieners willen dat ze gelijk geschaald worden met vaste bewoners in de omgeving als er schade tijdens de bouw ontstaat (bijv. trillingen)	Defensie probeert allereerst (vervolg)schade aan objecten in de omgeving van het nieuwe kazerneterrein in de meest brede zin te voorkomen. Dus ook aan (recreatie)woningen. Voorafgaand aan werkzaamheden waarbij de kans bestaat dat deze een effect kunnen hebben op (bebouwing in) de omgeving, vindt in overleg met de eigenaar een zogenaamde nul-opname plaats. Of dit nodig zal zijn voor op de camping aanwezige bebouwing is sterk afhankelijk van de stedenbouwkundige inrichting van het kazerneterrein dat de komende 1,5 jaar wordt uitgewerkt. Mocht blijken dat er toch een vorm van schade lijkt te zijn ontstaan welke verwijtbaar is aan de komst van de nieuwe kazerne en de bouw van voorzieningen op het terrein, dan kan een aanvraag voor nadeelcompensatie worden ingediend.
20	Energie	Indieners willen in een akkoord vastgelegd hebben dat de energievoorziening fossielvrij en CO2 neutraal wordt	Defensie sluit geen separaat akkoord over zaken die wettelijk vastliggen en daardoor al onderdeel van de plannen zullen uitmaken. Bij de realisatie van nieuwe gebouwen heeft Defensie ambitieuze duurzaamheidsdoelstellingen. In een Kamerbrief over de uitvoeringsagenda Duurzaamheid van 31 januari 2023 zijn de lange termijn doelstellingen verwoord m.b.t. fossiele brandstoffen. Deze doelstellingen zijn de ondergrens, de ambitie is om nog beter te presteren.
21	Milieu	Indieners willen graag aandacht voor duurzaamheid en beheersing carbon footprint	Defensie streeft ernaar een belangrijke bijdrage te leveren aan zowel duurzaamheid als energietransitie. Bij nieuwbouw zullen alle mogelijkheden hiervoor worden onderzocht.
22	Energie	Indieners willen een energiehubs inrichten met als doel energieneutraal Nispen en daarin samenwerken	In de komende 1,5 jaar wordt onderzocht of de voorlopige voorkeurslocatie definitief kan worden gemaakt. Allereerst worden opties voor de (stedenbouwkundige)inrichting van de projectlocatie in beeld gebracht. Zodra hier meer informatie over bekend is zal dit met belanghebbenden, waaronder de omwonenden, worden besproken in het participatietraject. Daarna volgen de ontwerpen van de gebouwen en de energievoorziening. Dat zal vooral het moment zijn om de mogelijkheden voor

			een samenwerking te onderzoeken. Defensie gaat de dialoog hierover graag aan.
23	Milieu	Indieners willen aandacht voor milieueffecten van de grotere verkeersstromen en belasting van de wegen	In de komende 1,5 jaar worden diverse onderzoeken uitgevoerd. Eén van de onderzoeken betreft de ontsluiting van het toekomstige kazerneterrein. Samen met verkeerskundigen van de provincie en gemeente brengen we verschillende scenario's in beeld. Hierbij wordt niet alleen de locatie van de hoofdpoot, maar ook die van een achter (nood)poot en een voetgangerstourniquet beschouwd. Verder worden uiteraard ook de effecten op het omliggende wegennet, de eventueel benodigde aanpassingen daarvan, en de milieueffecten in beeld gebracht. De scenario's bespreken we tijdens participatiebijeenkomsten met belanghebbenden waaronder de omwonenden.
24	Participatie	Indiener vindt dat omwonenden te weinig tijd hebben voor een reactie	Voor de termijn voor het indienen van reacties zijn wettelijke reactietijden gehanteerd. Daarnaast wil Defensie benadrukken dat ook tijdens opvolgende informatie- en participatiebijeenkomsten nog ruimte aanwezig is voor het inbrengen van aandachtspunten en/of oplossingsrichtingen. Bij de terinzagelegging van het ontwerpprojectbesluit hebben belanghebbenden de mogelijkheid om hierop een zienswijze in te dienen. Naar verwachting is dit in de zomer van 2025.
25	Grootte terrein	Indiener vraagt zich af waarom huidige terrein van 13 ha vergroot moet worden naar 70ha	Niet alleen de bedrijfsvoering van de bestaande Engelbrecht van Nassaukazerne (EvN), met een oppervlakte van 13 hectare, zal op de nieuwe kazerne worden ondergebracht. Op de nieuwe kazerne zullen naast de EvN ook de bedrijfsvoering van het logistiek Centrum Rucphen en ook die van de Koningin Wilhelminakazerne in Ossendrecht worden geconcentreerd. De nieuwe kazerne wordt qua oppervlakte kleiner dan de gezamenlijke oppervlakte van de drie bestaande (door KCT te verlaten) locaties.
26	Landschappelijke inpassing	Indiener vreest hittestress door bebouwing van 7ha en later 12ha, en parkeerplaats van 4 ha.	De bebouwing zal ook in meerlaagse gebouwen worden gerealiseerd. Daardoor is er minder vloeroppervlakte nodig dan de vermelde 7 en 12 ha. Het Rijksvastgoedbedrijf wil met een weldoordacht ontwerp voor het kazerneterrein, met daarbij aandacht voor het toepassen van groen, nadelen als hittestress tegengaan dan wel voorkomen.
27	Kosten	Indiener wil toelichting waarom de kosten variëren van 250 miljoen tot 1 miljard	De investering van de nieuwe kazerne valt binnen een voor het Rijk (gestandaardiseerde) bandbreedte van 250 miljoen tot 1 miljard. De kosten voor de kazerne vallen in meerdere (deel)posten uiteen. Het verwerven van de gronden, het aanpassen van wegen, het compenseren van natuur en de aanleg van nutsvoorzieningen zijn voorbeelden van zaken die naast de bouw van de kazerne zelf (ook) aan de orde zijn. Een specifieke uitsplitsing van de

			bedragen in deelposten is vertrouwelijk vanwege de nog te doorlopen openbare aanbesteding
28	Natuur en Milieu	Indiener wil dat bij doorrekening van wateroverlast niet alleen naar 'een specifieke piekbui van 120mm in 2 uur' wordt gekeken, maar ook naar langere droge en natte perioden conform KNMI klimaatscenario's	De in het locatierapport genoemde berekening 'opvang piekbui' is in beginsel gemaakt voor het onderling vergelijken van de locaties. Het Rijksvastgoedbedrijf zal op een later moment, op basis van de stedenbouwkundige inrichting van het kazerneterrein en de definitieve gebouwwontwerpen, samen met de bij het Waterschap Brabantse Delta aanwezige kennis en expertise de effecten van zowel neerslag als droogte nader uitwerken, hierbij ook rekening houdend met de herinrichting van het dal Molenbeek (kleine Aa).
29	Natuur en Milieu	Indiener geeft aan dat de waterkwaliteit van het oppervlakte water door de nieuwe kazerne op zijn minst niet verslechterd	Ook de waterkwaliteit zal in onderzoeken in de komende 1,5 jaar aan de orde komen. De ambitie is dat de oppervlaktewaterkwaliteit door de komst van het kazerneterrein niet achteruit mag gaan.
30	Natuur en Milieu	Indiener wil graag weten wat het effect is op de waterberging en biodiversiteit	Pas als de stedenbouwkundige inrichting van het kazerneterrein en de ontwerpen van de gebouwen bekend zijn, kunnen definitieve berekeningen worden gemaakt. De expertise van het Waterschap, mede in relatie tot de herinrichting dal Molenbeek (kleine Aa), zullen wij hierbij ook aanwenden. Op basis van de Klimateffectatlas en de watersysteemberekeningen van het Waterschap Brabantse Delta is (voorlopig) geconcludeerd dat deze locatie in zijn huidige verschijningsvorm geen problemen met betrekking tot wateroverlast geeft voor de kazerne.
31	Verkeer	Indiener wil graag een uitgewerkt plan met concrete aanpassingen en maatregelen inzien o.b.v. een verkeersonderzoek	In de komende 1,5 jaar worden diverse onderzoeken uitgevoerd. Eén van de onderzoeken betreft de ontsluiting van het toekomstige kazerneterrein. Samen met verkeerskundigen van de provincie en gemeente brengen we verschillende scenario's in beeld. Hierbij wordt niet alleen de locatie van de hoofdboort, maar ook die van een achter (nood)poort en een voetgangerstourniquet beschouwd. Verder worden uiteraard ook de effecten op (de verkeersveiligheid op) het omliggende wegennet, de eventueel benodigde aanpassingen, en de milieueffecten in beeld gebracht. De scenario's bespreken we tijdens participatiebijeenkomsten met belanghebbenden waaronder de omwonenden.

32	Voorzieningen	Indiener wil graag dat het huidige voorzieningenniveau in de directe omgeving wordt versterkt (o.a. supermarkt)	Defensie heeft geen invloed op het behouden of vestigen van voorzieningen zoals een supermarkt. De praktijk in andere gemeenten leert dat de aanwezigheid van een kazerne een stimulans voor lokale voorzieningen kan zijn. Defensie zal in dialoog met de gemeente en inwoners van Nispen aandacht besteden aan de manier waarop de verbinding tussen lokale voorzieningen en de kazerne kan worden versterkt.
33	Bedrijfsvoering	Indiener wil weten hoe het onttrekken van landbouwgrond wordt opgelost i.h.k.v. extensiveren bij agrarische bedrijven	Voor de betreffende grondeigenaren onderzoeken we in samenspraak met die eigenaren en in overleg met provincie en gemeente de mogelijkheden voor grondruil of afdoende compensatie. De vraag hoe het onttrekken van landbouwgronden op een hogere schaal (regionaal, provinciaal of landelijk) kan worden gecompenseerd is onderwerp van dialoog tussen standsorganisaties, Rijk, provincie, gemeenten en diverse andere partijen, maar valt buiten de scope van dit project.
34	Bedrijfsvoering	Indiener is van mening dat hoogwaardige landbouwgrond wordt onttrokken i.p.v. een lagere kwaliteit grond, terwijl Defensie zou melden dat hoogwaardige landbouwgrond ontzien wordt	Volgens een door het ministerie van Landbouw Natuur en Voedsel kwaliteit geschreven rapport ligt de projectlocatie niet in een gebied met A-gekwalficeerde landbouwgrond.
35	Natuur en Milieu	Indiener wil weten of milieu- en duurzaamheidseisen zijn meegenomen in de onderzoeken bij de afweging nieuwbouw versus herindeling huidige KCT	Onderzoek heeft uitgewezen dat de in de hoofdstukken 2.3 en 2.4 van het locatie-onderzoek genoemde problemen niet op de bestaande defensielocatie(s) kunnen worden opgelost. Mede vanwege een in de toekomst verder toenemende behoefte. Uiteraard zal de nieuwe kazerne minimaal voldoen aan de vigerende wettelijke eisen op het gebied van milieu en duurzaamheid.
36	Cultuurhistorie	Indiener vindt de cultuurhistorische impact op het gebied enorm. Indiener wil weten hoe Defensie aankijkt tegen de impact van een eventuele onteigening/verplaatsing van de onderneming	Defensie onderschrijft dat de impact voor de grondeigenaren, in het bijzonder de eigenaren met opstallen ter plaatse van het kazerneterrein, erg groot is. Defensie wil graag met de grondeigenaren in gesprek over passende oplossingen.
37	Extra tijd	Indiener wil extra tijd voor reacties m.b.t. effecten op eigen (agrarisch) bedrijf	Elke aanvraag voor extra tijd is op zichzelf stand beoordeeld. In voorkomende gevallen is de indieningstermijn verlengd.

38	Begeleiding	Indiener verwacht voldoende fysieke en mentale begeleiding voor direct betrokkenen	Defensie onderschrijft dat de impact voor de grondeigenaren, in het bijzonder de eigenaren met opstallen ter plaatse van het kazerneterrein, erg groot is. Voor hen zijn er vaste contactpersonen die gedurende langere tijd het vaste aanspreekpunt zijn. Wanneer er specifieke ondersteuning of begeleiding nodig blijkt te zijn, dan kan dit vanzelfsprekend kenbaar worden gemaakt.
39	Wonen	Indiener wil aandacht in het participatieproces voor toename druk op lokale woningmarkt	Waar mogelijk zal in het participatieproces aandacht besteed worden aan de mogelijke druk op de lokale woningmarkt door de komst van het nieuwe kazerneterrein. Defensie zal dit ook bij de gemeente en de provincie onder de aandacht brengen.
40	Bedrijfsvoering	Indiener geeft aan dat gezonde bedrijfsvoering wordt bemoeilijkt door nieuwe kazerne	Als het Projectbesluit onherroepelijk is verklaard, naar verwachting over ca. 1,5 jaar, kan een aanvraag voor nadeelcompensatie worden ingediend. Deze aanvraag zal door een onafhankelijke commissie met deskundigen op verschillend gebied (waaronder juridische zaken) zorgvuldig worden behandeld.
41	Verkeer	Indiener maakt zich zorgen over de verkeersdrukte bij een in/uitgang aan de oude Turfvaartsestraat	Het is op dit moment nog niet mogelijk om te bepalen waar en in welke vorm de verschillende ontsluitingen van de kazerne worden gerealiseerd. In de komende 1,5 jaar worden diverse onderzoeken uitgevoerd. Eén van de onderzoeken betreft de ontsluiting van het toekomstige kazerneterrein. Samen met verkeerskundigen van de provincie en gemeente brengen we verschillende scenario's in beeld. Hierbij wordt niet alleen de locatie van de hoofdpoot, maar ook die van een achter (nood)poot en een voetgangerstourniquet beschouwd. Verder worden uiteraard ook de effecten op (de verkeersveiligheid op) het omliggende wegennet, de eventueel benodigde aanpassingen, en de milieueffecten in beeld gebracht. De scenario's bespreken we tijdens participatiebijeenkomsten met belanghebbenden waaronder de omwonenden. De scenario's bespreken we tijdens participatiebijeenkomsten met belanghebbenden waaronder de omwonenden.
42	Landschappelijke inpassing	Indiener stelt dat zijn uitzicht niet meer een groene oase is als het een kazerne terrein met hekken er komt	In de komende 1,5 jaar worden diverse onderzoeken uitgevoerd. Eén van de onderzoeken betreft de (stedenbouwkundige) inrichting van de projectlocatie. Het Rijksvastgoedbedrijf heeft opdracht gekregen om de kazerne goed in te passen in de omgeving. Nader onderzoek en overleg zal moeten uitwijzen wat de (on)mogelijkheden zijn. Doel van Defensie is om samen met de (directe) omgeving te zoeken naar een best passende oplossing. Wat "het nieuwe uitzicht" wordt voor de omwonenden van het kazerneterrein is van meerdere factoren afhankelijk. Naast de belangen van Defensie zal hierbij echter zeker ook gekeken worden naar de belangen van de omgeving. De zorgen, aandachtspunten en oplossingsrichtingen

			die door omwonenden in de reacties en tijdens de "keukentafelgesprekken" zijn ingebracht, waaronder die t.a.v. de landschappelijke inpassing van het kazerneterrein in het gebied en de afscherming van het terrein, geven we mee aan het ontwerpteam. Zodra meer informatie hierover bekend is zal dit met belanghebbenden, waaronder de omwonenden, worden besproken in het participatietraject.
43	Woongenot	Indiener maakt zich zorgen om de rust als 1000 mensen in de omgeving komen	Wij begrijpen de zorg m.b.t. de verstoring van de rust in het gebied. Defensie zal bij de uitwerking van de plannen ook omwonenden betrekken (participatietraject). Hierbij komt de zorg van indiener m.b.t. de verstoring van de rust in het gebied zeker ook aan de orde.
44	Geluid	Indiener heeft zorgen over geluidsoverlast van de schietbanen	Defensie streeft ernaar om eventuele geluidsoverlast voor de omgeving zoveel mogelijk tegen te gaan. Daarbij is Defensie is gehouden aan de voor geluid geldende wettelijke normen en kaders. Voor de schietfaciliteit wordt o.a. onderzocht of deze (deels) dicht zal worden gemaakt, zoals op de huidige Engelbrecht van Nassaukazerne in Roosendaal. Verder kan ook in het stedenbouwkundig ontwerp bij de locatiekeuze voor deze faciliteit rekening worden gehouden met eventuele geluidhinder voor de omgeving.
45	Natuur en Milieu	Indiener maakt zich zorgen over de beschermde en kwetsbare natuur op het beoogde terrein	In de komende 1,5 jaar richting het Projectbesluit zullen de in het gebied aanwezige natuurwaarden nader worden onderzocht. Behoud van natuurwaarden zal een belangrijke rol spelen bij het stedenbouwkundig ontwerp van het kazerneterrein. Indien waarden verloren gaan worden deze gecompenseerd / gemitigeerd. Voor de onderzoeken schakelt Defensie diverse specialisten in en betreft hierbij ook deskundigen van de gemeente, de provincie en het waterschap en de kennis van lokale natuurverenigingen. Ten slotte is het goed om te vermelden dat er al plannen zijn om de natuur in de omgeving samen met het Waterschap Brabantse Delta te verbeteren.
46	Bouwschade	Indiener maakt zich zorgen om effecten van de bouw op hun woning	Defensie probeert (vervolg)schade aan objecten (waaronder woningen) in de omgeving van het nieuwe kazerneterrein in meest brede zin te voorkomen. Voorafgaand aan werkzaamheden waarbij de kans bestaat dat deze een effect kunnen hebben op (bebouwing in) de omgeving, vindt in overleg met de eigenaar een zogenaamde nul-opname plaats. Mocht overigens blijken dat er toch een vorm van schade lijkt te zijn ontstaan welke verwijtbaar is aan de komst van de nieuwe kazerne en de bouw van voorzieningen op het terrein, dan kan een aanvraag voor nadeelcompensatie worden ingediend.

47	Tijdelijke bewoning villa	Indiener maakt zich zorgen om overlast door huurders die naast hun in de villa komen wonen	Voor de (tijdelijke)verhuur werkt het Rijksvastgoedbedrijf met professionele bedrijven die zorgdragen voor passende huurders. Hiervoor is ook een formeel contract (met spelregels) ondertekend. Indien sprake is van (aanhoudende) overlast kan dit via de website defensie.nl/kazernekct worden gemeld.
48	Waarde eigendom	Indiener vreest voor waardevermindering, nu al door het bekend worden van de voorgenomen plannen	Het is in deze fase van het project nog te vroeg om uitspraken te doen over een mogelijke verandering van de waarde van vastgoed in de (directe) omgeving van het kazerneterrein. Dit zal onder meer afhangen van zaken als het ontwerp en de landschappelijke inpassing van het kazerneterrein. De komende 1,5 jaar werkt Defensie in de aanloop naar het Projectbesluit deze zaken uit. Indien blijkt dat er aantoonbaar schade wordt geleden zal dit gemotiveerd aanhangig gemaakt moeten worden middels een aanvraag voor nadeelcompensatie. Voor het kunnen indienen van een dergelijke aanvraag dient de voorlopige voorkeurslocatie eerst definitief te zijn gemaakt met het succesvol afronden van de Projectbesluitprocedure.
49	Locatiekeuze	Indiener geeft aan dat slechts 50 ha nodig is en 70 ha is gekozen. Het schrappen van zuidelijk deel terrein indiener is een oplossing	Bij aanvang van het proces was de inschatting dat voor dat een nieuwe locatie van het KCT minimaal 50 ha nodig zou zijn. Een specifieke locatie was nog niet in beeld. In het vooronderzoek dat volgde om van meerdere zoekgebieden tot uiteindelijk één voorkeurslocatie te komen zijn diverse aspecten nader onderzocht. Ook zijn nadere analyses gemaakt, waarbij de oorspronkelijke globale vraag en bijbehorende ruimtebehoefte specifieker zijn ingevuld. Een van de nadere analyses die zijn gebruikt betreft de ontwikkeling van bestaande kazernes, waaruit bleek dat de oorspronkelijk ingeschatte verhouding tussen de gebouwgebonden oppervlakte en de kavelafmetingen te positief was. In het vooronderzoek zijn diverse potentiële locaties onderzocht aan de hand van een groot aantal criteria. Een belangrijk criterium voor de provincie en de gemeente is "goede landschappelijke inpassing". Deze inpassing dient vorm te krijgen binnen de kavelgrenzen van de nieuwe kazerne. Ook het programma van eisen dat vanuit Defensie is opgesteld, is doorvertaald in de oppervlakte-vraag. Onderdelen daarvan zijn een extra opgelegde strategische ontwikkelruimte, div. buitensportvoorzieningen, en ruimte voor allerlei zoneringen voor onder andere QRA (Kwantitatieve risico analyse), geluid en tempest (aspecten die met beveiliging te maken hebben). Bij elkaar leidt dit tot een benodigde omvang van ca. 70 ha. De nieuwe kazerne wordt qua oppervlakte kleiner dan de gezamenlijke oppervlakte van de drie bestaande (door KCT te verlaten) locaties.

50	Participatieplan	Indiener wil bredere participatie, beter dan het huidige laagste niveau van meeweten en meedenken.	Het op de website geplaatste participatieplan beschrijft de inhoud en het doel van de participatie in dit project. Bij de participatie zal zowel naar de belangen van Defensie als naar de belangen van de omgeving en omwonenden worden gekeken. Defensie hecht aan de betrokkenheid van belanghebbenden bij de nadere uitwerking van het plan voor de nieuwe kazerne en is ervan overtuigd dat de kennis en kunde van belanghebbenden gaat helpen om een kwalitatief goed plan te maken. Defensie gaat dan ook verder dan alleen het laten meeweten en meedenken van belanghebbenden, maar zet bijvoorbeeld via participatiebijeenkomsten in de vorm van werkateliers ook in op meedoen.
51	Locatiekeuze	Indiener vindt dat er betere locaties zijn: v.w.b. locatie Rucphen omdat het aansluit op een militair terrein	De locatie Zundertseweg in Rucphen heeft een aantal nadelen, zoals weergegeven in paragraaf 7.4 van het locatie-onderzoek, ten opzichte van de locatie Antwerpseweg waardoor deze als voorkeurslocatie is gekozen.
52	Locatiekeuze	Indiener vindt dat er betere locaties zijn: voor wat betreft Achtmaalsebaan omdat er minder woningen zijn in directe omgeving, en betere aansluiting op bestaand militair terrein en voldoende mogelijkheden voor ontsluiting	De Achtmaalsebaan is als locatie afgevallen vanwege de daar aanwezige olie- en gasleidingen. Hierdoor is een groot deel van de locatie niet bebouwbaar, waardoor de noodzakelijke bebouwing voor de kazerne niet gerealiseerd kan worden. Een kazerne op deze locatie is daarom niet haalbaar.
53	Locatiekeuze	Indiener vermoedt dat keuze voor Antwerpseweg al gemaakt is door geen voorkeursrecht op de andere locaties te vestigen.	In hoofdstuk 7.4 van het 'Adviesrapport locatieonderzoek KCT' is beschreven dat de kazerne ook aan de Zundertseweg kan worden gerealiseerd. Alles overwegende is door de bestuurders van de gemeente Rucphen, gemeente Roosendaal, Provincie Noord-Brabant, Rijksvastgoedbedrijf en Defensie unaniem gekozen voor de in hoofdstuk 7 geadviseerde voorkeurslocatie Antwerpseweg. Het vestigen van voorkeursrecht op een andere in het rapport genoemde opvolgende locatie is beoordeeld als disproportioneel nadelig voor de (andere) grondeigenaren.
54	Participatieplan	indiener vraagt zich af in hoeverre Defensie rekening wil houden met belangen/inbreng omwonenden	Het op de website geplaatste participatieplan beschrijft de inhoud en het doel van de participatie in dit project. Bij de participatie zal zowel naar de belangen van Defensie als naar de belangen van de omgeving en omwonenden worden gekeken. Defensie hecht aan de betrokkenheid van belanghebbenden bij de nadere uitwerking van het plan voor de nieuwe kazerne en is ervan overtuigd dat de kennis en kunde van belanghebbenden gaat helpen om een kwalitatief goed plan te maken. Defensie gaat dan ook verder dan alleen het laten meeweten en meedenken van belanghebbenden,

			maar zet bijvoorbeeld via participatiebijeenkomsten in de vorm van werkateliers ook in op meedoen.
55	Belemmeringen	Indiener ziet dat locatiekeuze door onderstaande aspecten leidt tot belemmeringen, hinder of schade: - verslechtering leef-, werk- en woonklimaat - landschappelijke inpassing, zoals bouwhoogten, materiaalgebruik en locaties bebouwing - Inbreuk en beperkingen op eigendommen - beperkingen in de bedrijfsvoering - waardedaling boerderij en landerijen - inrichting landelijk gebied m.b.t. landbouwsector	Wij begrijpen de zorgen over de aangegeven onderwerpen. Op dit moment is er echter nog te weinig informatie over de meeste onderwerpen bekend. Wij verwachten in het najaar van 2024 mogelijke ontsluitingsroutes te kunnen delen en daarover met de omgeving in gesprek te gaan. In de komende 1,5 jaar gaan wij graag met de grondeigenaren, omwonenden en belanghebbende(n) (organisaties) in gesprek en zullen we hen informeren over eventuele geluidshinder, de landschappelijke inpassing en de impact op de bedrijfsvoering van de betrokken partijen.
56	Locatiekeuze	Indiener vraagt wat het verschil is in de termen positief, negatief en neutraal in het locatie-onderzoek.	In het locatie-onderzoek zijn de waarderings inhoudelijk onderbouwd, en is toegelicht waarom de betreffende waardering bij het aspect is opgenomen.
57	Bodem, water, cultuur en botanie	Betrokkene heeft vele ideeën op genoemde gebieden en wil deze inbrengen	Indiener geeft aan een inbreng te willen leveren op verschillende punten in de verdere uitwerking van de plannen voor de nieuwe kazerne, bijvoorbeeld over de inrichting van het gebied. Dit stellen we als Defensie op prijs. Defensie is ervan overtuigd dat de kennis en kunde van belanghebbenden gaat helpen om een kwalitatief goed plan te maken. Indiener zal passend bij de belangen die indiener heeft, voor specifieke participatiemomenten uitgenodigd worden. De inbreng die in de reacties is opgenomen wordt meegewogen in de verdere uitwerking van de plannen.
58	Locatiekeuze	Indiener vraagt zich of is gekeken naar: - bestaande defensieterreinen - gebied in Rucphense heide (460ha) - gebied in Rucphense bossen (1200ha) - buiten de gemeente	Vooraf zijn inderdaad ook andere (defensie) locaties onderzocht. Omdat dit niet tot het gewenste resultaat heeft geleid, is de zoektocht vervolgens met de provincie en de gemeenten Roosendaal en Rucphen voortgezet.

59	Locatiekeuze	Indieners maken zich zorgen op de volgende gebieden: - Veiligheid - Impact voor bewoners - Overlast - Samenwerking - Uitstraling van het dorp - Faciliteiten - Woningbouw	Defensie begrijpt de zorgen over de aangegeven aandachtsgebieden. De komende 1,5 jaar vindt in de aanloop naar het Projectbesluit het nodige onderzoek plaats, waaronder de stedenbouwkundige inrichting en de ontsluiting van het kazerneterrein. Zodra hier meer informatie over bekend is zal dit met belanghebbenden, waaronder omwonenden die direct grenzen aan de projectlocatie (direct-aanwonenden) en omwonenden uit (de omgeving van) Nispen, worden gedeeld in het participatietraject. Een aantal vermelde aandachtsgebieden liggen weliswaar buiten de directe invloedssfeer van Defensie, maar Defensie zal in de dialoog met bijvoorbeeld de gemeente daar wel aandacht voor vragen.
60	Reikwijdte	Indiener wil dat gemeente Essen op kaartmateriaal komt en meegenomen wordt in o.a. bewoning en natuur	De gemeente Essen ligt dicht bij de voorlopige voorkeurslocatie voor de nieuwe kazerne. De belangen van de gemeente en haar inwoners worden bij de uitwerking van het plan in de komende 1,5 jaar meegewogen. Zo zal onder andere naar grensoverschrijdende milieueffecten worden gekeken.
61	Reikwijdte	Indiener wil weten in hoeverre Defensie meeneemt dat kazerne een militair target is en de effecten daarvan voor Essen	Defensiekazernes kunnen net zoals (andere) belangrijke infrastructuur zoals havens, vliegvelden en stroomvoorziening als kritisch worden aangemerkt. Effecten in zowel positieve als negatieve zin krijgen bij de nadere uitwerking gepaste aandacht.
62	Economie	Indiener wil weten of en hoe Essen kan profiteren van aankoop in Essen als locatie Nispen wordt gekozen ook m.b.t. bouwen kazerne	Deze vraag valt buiten de invloedssfeer van Defensie. Voor de aanbesteding van bouwgerelateerde aspecten gelden Europese aanbestedingsregelingen, waardoor ook bedrijven uit de gemeente Essen gelijke kansen hebben. Voor wat betreft aankopen bij bijvoorbeeld het midden en kleinbedrijf in Essen hangt het van eigen marketingactiviteiten af.
63	Economie	Indiener wil weten of er jobmogelijkheden zijn voor Essenaren	Nu maar ook straks staat het mensen uit België vrij om te solliciteren op eventuele openstaande vacatures. Voor een actueel aanbod van vacatures bij Defensie wordt verwezen naar de website: werkenbijdefensie.nl.
64	Economie	Indiener wil weten of Belgische militairen ook gebruik kunnen maken van militaire faciliteiten	Ondanks dat een behoefte voor medegebruik altijd formeel kenbaar gemaakt kan worden geldt dat de nieuwe kazerne in beginsel voor het KCT als enige gebruiker zal worden aangelegd. Afhankelijk van aard en omvang zal worden beoordeeld of en zo ja onder welke condities medegebruik tot de mogelijkheden behoort.
65	OV	Indiener wil weten wat gedaan gaat worden aan beter openbaar vervoer	Ontsluiting en bereikbaarheid zijn belangrijke aspecten bij de nieuwe KCT kazerne. Dit is dan ook onderwerp van gesprek en wordt nader onderzocht. Indien er (meer) specifieke wensen zijn kan dit tijdens een van de participatiesessies worden aangegeven.

66	Geluid	Indiener wil duidelijkheid over geluid in Essen, ook v.w.b. helikoptergebruik en drones en schiet faciliteiten	Defensie streeft ernaar om eventuele geluidsoverlast voor de omgeving zoveel mogelijk tegen te gaan. Daarbij is Defensie gehouden aan de voor geluid geldende wettelijke normen en kaders. Het wettelijke kader beschrijft dat - in overleg - vergunningsvrij maximaal 12 dagen per jaar helikoptervluchten mogen plaatsvinden. Hoeveel dagen jaarlijks benut zullen gaan worden en wat de aanvliegroutes e.d. zullen zijn is nog niet bekend. Het laatste punt is uiteraard in sterke mate afhankelijk van het (stedenbouwkundige) ontwerp voor het kazerneterrein dat in de komende 1,5 jaar wordt uitgewerkt. Voor de schietfaciliteit wordt o.a. onderzocht of deze (deels) dicht kan worden gemaakt, zoals op de huidige Engelbrecht van Nassaukazerne in Roosendaal. Doel van Defensie is om samen met de (directe) omgeving te zoeken naar een best passende oplossing. De zorgen, aandachtspunten en oplossingsrichtingen die in de reacties en door omwonenden tijdens de "keukentafelgesprekken" zijn ingebracht, waaronder die t.a.v. hinder t.g.v. vliegbewegingen van helikopters, de schietfaciliteit, drones e.d., geven we mee aan het ontwerpteam. Zodra meer informatie bekend is over de opties voor het inrichten van het terrein zal dit met belanghebbenden, waaronder omwonenden, worden besproken in het participatietraject.
67	Natuur	Indiener wil weten o.b.v. welke parameter de bewering van 'nieuwe kazerne kan tot 1,2km effect hebben' is gebaseerd	De parameter 1200m heeft betrekking op het aspect 'geluid'. Deskundigen op het gebied van geluid hebben aangegeven dat geluidseffecten kunnen optreden tot 1200 meter vanaf de bron. Omdat de inrichting van het kazerneterrein nog niet bekend is, is rekening gehouden met een worst-case scenario, in die zin dat is gerekend vanaf de buitenkant van het kazerneterrein. De contour van 1200m is een voorlopige indicatie; nader onderzoek moet de exacte geluidsbelasting en -contour bepalen. Naast de inrichting en het gebruik van de kazerne hebben ook o.a. windrichting, bodem, andere bebouwing en andere geluidsbronnen etc. invloed op de reikwijdte. De geluidscontour is onder meer bedoeld om te kunnen vaststellen of en zo ja hoeveel natuurcompensatie nodig is. Bij de uitwerking van de plannen wordt hier verder naar gekeken. Bij het locatie onderzoek ging het om het bepalen van de verschillen tussen de mogelijke locaties. Op het gebied van geluid score de locatie in Roosendaal beter, omdat er in de nabijheid geen stiltegebied ligt. Bij de locatie in Rucphen is dat wel het geval.
68	Munitie	Indiener wil weten welke risico's er zijn op het gebied van munitie	Mede vanwege de gehanteerde zonering rond munitiedepots zijn er geen risico's naar de omgeving. De munitie wordt daarnaast opgeslagen in betonnen bunkers welke voldoen aan zeer strenge eisen.

69	Stikstof	Indiener wil weten hoe de stelling van minder stikstofuitstoot nieuwe kazerne in vergelijking met landbouw is gespecificeerd	Voor het antwoord op deze vraag wordt verwezen naar het Adviesrapport 'Verdiepend locatieonderzoek KCT' dat te vinden is op de website (defensie.nl/kazernekt). Op pagina 123 is een (voorlopige) verklaring gegeven voor het verschil. Dit onderwerp zal op een later moment, met dan meer definitieve informatie, verder verfijnd moeten worden.
70	Natuur	Indiener wil gezien de impact op Essen e.v.t. natuurcompensatie in Essens grondgebied	Defensie houdt bij het ontwerp van de nieuwe kazerne rekening met het voor natuur geldende wettelijke (normen)kader. In de komende 1,5 jaar richting het Projectbesluit zullen de in het gebied aanwezige natuurwaarden nader worden onderzocht. Behoud van natuurwaarden zal een belangrijke rol spelen bij het stedenbouwkundig ontwerp van het kazerneterrein. Indien waarden verloren gaan worden deze gecompenseerd / gemitigeerd. Voor de onderzoeken schakelt Defensie diverse specialisten in en betreft hierbij ook deskundigen van de gemeente Roosendaal, de provincie Brabant en het waterschap en de kennis van lokale natuurverenigingen.
71	Participatie	Indiener wil meedenken over energietransitie, eventueel i.s.m. het dorp Nispen	In de komende 1,5 jaar wordt onderzocht of de voorlopige voorkeurslocatie definitief kan worden gemaakt. Allereerst worden opties voor de (stedenbouwkundige)inrichting van de projectlocatie in beeld gebracht. Zodra hier meer informatie over bekend is zal dit met belanghebbenden, waaronder omwonenden, worden besproken in het participatietraject. Daarna volgen de ontwerpen van de gebouwen en de energievoorziening. Dat zal vooral het moment zijn om de mogelijkheden voor een samenwerking te onderzoeken. Defensie gaat de dialoog hierover graag aan.
72	Medisch	Indiener wil mogelijkheden van Zorgpunt Grens van gemeente Essen aanbieden	Betreffende het aanbieden van zorg zal de huidige opzet, met ondersteuning vanuit de Defensie Geneeskundige Organisatie, ongewijzigd worden gecontinueerd.
73	Participatie	Indiener wil graag een permanent overlegplatform met alle stakeholders waaronder de gemeente Essen	Defensie heeft er in deze fase bewust voor gekozen om geen permanent overlegplatform met stakeholders in te richten, maar belanghebbenden rondom de voor hen belangrijke thema's bijeen te brengen in participatiebijeenkomsten (in de vorm van werkateliers). Dit staat ook zo verwoord in het participatieplan. Hier is ruimte om inbreng te leveren.

74	Participatie	Indiener vindt het niet duidelijk wat onder 'omwonenden' wordt verstaan in het participatieplan	"Omwonenden" zijn mensen of bedrijven die in de buurt wonen/werken of gevestigd zijn. Op hoofdlijnen onderscheidt Defensie twee type omwonenden. De eerste groep betreft de omwonenden die direct grenzen aan de projectlocatie (de direct-aanwonenden), de tweede groep omwonenden uit (de omgeving van) Nispen. Dit onderscheid verwerken we in het participatieplan. De belangen van deze twee groepen verschillen mogelijk deels door bijvoorbeeld factoren als de afstand tot het kazerneterrein en de mate van invloed of hinder. Defensie wil in het participatietraject de dialoog met de omwonenden tijdig aangaan en zal daarbij de belangen van beide groepen zorgvuldig meenemen.
75	Participatie	Indiener is niet duidelijk welke (belangen)organisaties en verenigingen worden betrokkenen	Indien er een belang is staat het stakeholders vrij om deel te nemen aan de participatiesessies. Er is samen met de provincie en gemeente een uitgebreide inventarisatie gemaakt van stakeholders. Hierop zijn verschillende (belangen)organisaties opgenomen, van ZLTO tot en met de Fietzersbond en van de Rijksdienst voor Cultureel Erfgoed tot en met Natuurmonumenten. Uiteraard zijn ook lokale belangenverenigingen in beeld zoals het Bewonersplatform Nispen, de Heerlijkheid Nispen of het Nispens Energie Collectief.
76	Participatie	Indiener wil graag vooraf duidelijkheid over het proces en terugkoppeling van de werkateliers	Bij het vormgeven van participatiemomenten zoals de werkateliers zal Defensie steeds afwegen wiens belangen meewegen en kijken naar welke vraagstukken aan welke belanghebbenden worden voorgelegd. Op basis daarvan wordt een genodigdenlijst gemaakt. Zo zal bijvoorbeeld de ontsluiting van de kazerne relevant zijn voor zowel direct-aanwonenden als omwonenden uit (de omgeving van) Nispen. En zo zal het gesprek over bijvoorbeeld de afscherming van het kazerneterrein of lichthinder vooral met de direct-aanwonenden van de kazerne en natuurorganisaties plaatsvinden. Bij participatiemomenten zoals een dialoogsessie of werkatelier zal Defensie steeds aangeven welke ruimte er is om mee te denken en in welk product/deel van het plan de inbreng van belanghebbenden wordt meegewogen. Hierbij is het van belang dat meewegen niet hetzelfde is als het altijd opvolgen van adviezen. Van elk participatiemoment wordt een verslag gemaakt dat we op de website defensie.nl/kazernekt publiceren.
77	Participatie	Indiener wil dat zij als direct omwonende gezien de zeer grote impact als zodanig worden betrokken	Defensie hecht aan een tijdige en juiste betrokkenheid van indiener bij de ontwikkelingen van de plannen voor de nieuwe KCT-kazerne. Indiener is echter geen direct omwonende en zal dus op een andere wijze in het proces betrokken worden. Over de exacte wijze waarop dit invulling krijgt zoekt Defensie graag het overleg.

78	Waarde eigendom	Indiener wil compensatie voor verwachte waardevermindering bedrijf en woning	Het is in deze fase van het project nog te vroeg om uitspraken te doen over een mogelijke verandering van de waarde van vastgoed in de (directe) omgeving van het kazerneterrein. Dit zal onder meer afhangen van zaken als het ontwerp en de landschappelijke inpassing van het kazerneterrein. De komende 1,5 jaar werkt Defensie in de aanloop naar het Projectbesluit deze zaken uit. Indien blijkt dat er aantoonbaar schade wordt geleden zal dit gemotiveerd aanhangig gemaakt moeten worden middels een aanvraag voor nadeelcompensatie. Voor het kunnen indienen van een dergelijke aanvraag dient echter de voorlopige voorkeurslocatie eerst definitief te zijn gemaakt met het succesvol afronden van de Projectbesluitprocedure.
79	Woongenot	Indiener vindt impact op woongenot van 1500 commando's op een dorp van 1800 inwoners te groot	Voor de stedenbouwkundige inrichting en de inpassing van het kazerneterrein in de omgeving wordt in de aanloop naar het Projectbesluit de komende 1,5 jaar nog veel onderzoek gedaan. Hierbij worden ook omwonenden uit (de omgeving van) Nispen betrokken in het participatietraject. Het in de vraag gemelde aantal van 1500 commando's wordt niet door Defensie herkend. Het daadwerkelijke aantal is aanzienlijk lager en wisselt van dag tot dag sterk, afhankelijk van bijvoorbeeld oefeningen.
80	Wonen	Indiener vraagt of er medewerkers gaan wonen in Nispen. Zo ja dan gaan ze de gemeente nu al pushen om bestemmingsplan en omgevingsweg aan te passen voor uitbreiding	In deze fase kan niet worden aangegeven of de huidige medewerkers van het KCT over 12 jaar nog steeds bij het KCT werken. In meer bredere zin kan wel worden gesteld dat het KCT nu in de gemeente Roosendaal zit en ook in de gemeente Roosendaal blijft. Er kan niet worden aangegeven of nu in de gemeente Roosendaal wonende personeelsleden ('interne') verhuisplannen hebben.
81	Natuur en Milieu	Indiener wil geen schietoefeningen in de buurt i.v.m. welzijn dieren	Defensie streeft ernaar om eventuele geluidsoverlast voor de omgeving zoveel mogelijk tegen te gaan. Daarbij is Defensie gehouden aan de voor geluid geldende wettelijke normen en kaders. Voor de schietfaciliteit wordt o.a. onderzocht of deze (deels) dicht kan worden gemaakt, zoals op de huidige Engelbrecht van Nassaukazerne in Roosendaal.

82	Landschappelijke inpassing	Indiener wil dat hogere gebouwen en hekwerk met groenvoorziening aan het oog worden onttrokken.	In de komende 1,5 jaar worden diverse onderzoeken uitgevoerd. Eén van de onderzoeken betreft de (stedenbouwkundige) inrichting van de projectlocatie. Het Rijksvastgoedbedrijf heeft opdracht gekregen om de kazerne goed in te passen in de omgeving. Nader onderzoek en overleg zal moeten uitwijzen wat de (on)mogelijkheden zijn. Doel van Defensie is om samen met de (directe) omgeving te zoeken naar een best passende oplossing. De zorgen, aandachtspunten en oplossingsrichtingen die in de reacties en door omwonenden tijdens de "keukentafelgesprekken" zijn ingebracht, waaronder die t.a.v. de landschappelijke inpassing van het kazerneterrein in het gebied, een groene afscherming van het terrein en het onttrekken van het zicht op bebouwing op het terrein, geven we mee aan het ontwerpteam. Zodra meer informatie hierover bekend is zal dit met belanghebbenden, waaronder de omwonenden, worden besproken in het participatietraject.
83	Oefeningen	Indiener wil graag vooraf op de hoogte gebracht worden bij oefeningen met veel geluid	Op het moment dat een kazerne is gevestigd is communicatie over beperking van geluiden, bijvoorbeeld door troepenverplaatsingen 's nachts, mogelijk. Defensie streeft ernaar om eventuele geluidsoverlast voor de omgeving zoveel mogelijk tegen te gaan. Daarbij is Defensie gehouden aan de voor geluid geldende wettelijke normen en kaders. Nader onderzoek zal moeten uitwijzen in hoeverre geluid een issue is en of mitigerende maatregelen noodzakelijk zijn. Een schietfaciliteit is onderdeel van de projectscope, maar echte oefeningen zullen niet op de kazerne maar ongewijzigd op het nabijgelegen oefenterrein Rucphense Heide plaatsvinden. Voor de schietfaciliteit wordt o.a. onderzocht of deze (deels) dicht kan worden gemaakt, zoals op de huidige Engelbrecht van Nassaukazerne in Roosendaal
84	Landschappelijke inpassing	Indiener wil graag betrokken worden bij de inrichting van het buitenterrein	In de komende 1,5 jaar worden diverse onderzoeken uitgevoerd. Eén van de onderzoeken betreft de (stedenbouwkundige) inrichting van de projectlocatie. Het Rijksvastgoedbedrijf heeft opdracht gekregen om de kazerne goed in te passen in de omgeving. Nader onderzoek en overleg zal moeten uitwijzen wat de (on)mogelijkheden zijn. Doel van Defensie is om samen met de (directe) omgeving te zoeken naar een best passende oplossing. De zorgen, aandachtspunten en oplossingsrichtingen die in de reacties en door omwonenden tijdens de "keukentafelgesprekken" zijn ingebracht, waaronder die t.a.v. de landschappelijke inpassing van het kazerneterrein in het gebied en de afscherming van het terrein, geven we mee aan het ontwerpteam. Zodra meer informatie hierover bekend is zal dit met

			belanghebbenden, waaronder de omwonenden, worden besproken in het participatietraject.
85	Begeleiding	Indiener wil goede begeleiding van grondeigenaren en omwonenden bij aanpassingen aan woning/zoeken nieuwe woning/voortzetting bedrijf ten gevolge van nieuwe kazerne	Voor de grondeigenaren, in het bijzonder de eigenaren met opstallen ter plaatse van het kazerneterrein, zijn er vaste contactpersonen die gedurende langere tijd het vaste aanspreekpunt zijn. Wanneer er specifieke ondersteuning of begeleiding nodig blijkt te zijn, dan kan dit vanzelfsprekend kenbaar worden gemaakt. De omwonenden van het terrein (direct-aanwonenden en omwonenden uit (de omgeving van) Nispen) zijn als een andere groep in het participatieproces aangemerkt. Voor hen is onze omgevingsmanager het eerste aanspreekpunt.
86	Verkeer	Indiener wil dat extra verkeer goed wordt verwerkt, vooral voor langzaam verkeer zoals wandelaars en fietsers	In de komende 1,5 jaar worden diverse onderzoeken uitgevoerd. Eén van de onderzoeken betreft de ontsluiting van het toekomstige kazerneterrein. Samen met verkeerskundigen van de provincie en gemeente brengen we verschillende scenario's in beeld. Hierbij wordt niet alleen de locatie van de hoofdpoort, maar ook die van een achter (nood)poort en een voetgangerstourniquet beschouwd. Verder worden uiteraard ook de effecten op (de verkeersveiligheid op) het omliggende wegennet, de eventueel benodigde aanpassingen, en de milieueffecten in beeld gebracht. Hierbij is ook aandacht voor het langzaam verkeer (fietser en voetganger). De scenario's bespreken we tijdens participatiebijeenkomsten met belanghebbenden waaronder de omwonenden. De scenario's bespreken we tijdens participatiebijeenkomsten met belanghebbenden waaronder de omwonenden.
87	Voorzieningen	Indiener wil meeliften op investeringen t.b.v. leefbaarheid Nispen. Bijv. woningbouw, opknappen wegen, meer wandel- en fietsroutes	Defensie zal de realisatie van de nieuwe kazerne bij het Rijksvastgoedbedrijf in opdracht geven. Voor het aanbesteden van (deel)projecten is de Aanbestedingswet 2012 van toepassing. Defensie heeft met de provincie en de gemeente afgesproken dat de Roosendaalse gemeenteraad vroegtijdig wordt betrokken in het proces. In dat overleg bespreekt Defensie de koppelkansen van de ontwikkeling van de kazerne met overige investeringen in de omgeving. Voor aspecten welke buiten de invloedssfeer van Defensie vallen zal contact met de gemeente opgenomen moeten worden.
88	Locatiekeuze	Indiener vraagt zich af of er genoeg is gekeken naar andere vrijere locaties zonder bewoners	De gemeente, de provincie en het Rijk hebben overeenstemming bereikt over de voorlopige voorkeurslocatie. Bij het zoeken naar een geschikte locatie hebben vele factoren een rol gespeeld waaronder bijvoorbeeld het aantal betrokken grondeigenaren, maar ook zaken als de (loop)afstand tot het bestaande (te handhaven) oefenterrein Rucphense Heide. Het 'Adviesrapport locatieonderzoek KCT' geeft de uitkomst van de

			afweging tussen meerdere onderzochte locaties weer. Dit rapport is te vinden op de website defensie.nl/kazernekt .
89	Wonen	Indiener wil dat de gemeente voor Nispenaren en evt. andere geïnteresseerden kunnen gaan bouwen of er blijven wonen	Deze vraag valt buiten de invloedssfeer van Defensie. De gemeente is verantwoordelijk voor het beleid van woningbouw.
90	Voorzieningen	Indiener vraagt wanneer met de komst van KCT een supermarkt komt	Defensie heeft geen invloed op het behouden of vestigen van voorzieningen zoals een supermarkt. De praktijk in andere gemeenten leert dat de aanwezigheid van een kazerne een stimulans voor lokale voorzieningen kan zijn. Defensie zal in dialoog met de gemeente en inwoners van Nispen aandacht besteden aan de manier waarop de verbinding tussen lokale voorzieningen en de kazerne kan worden versterkt.
91	Landschappelijke inpassing	Indiener vraagt zich af hoe het veranderende uitzicht over het OudeBeekdal worden gecompenseerd.	In de komende 1,5 jaar worden diverse onderzoeken uitgevoerd. Eén van de onderzoeken betreft de (stedenbouwkundige) inrichting van de projectlocatie. Het Rijksvastgoedbedrijf heeft opdracht gekregen om de kazerne goed in te passen in de omgeving. Nader onderzoek en overleg zal moeten uitwijzen wat de (on)mogelijkheden zijn. Doel van Defensie is om samen met de (directe) omgeving te zoeken naar een best passende oplossing. De zorgen, aandachtspunten en oplossingsrichtingen die in reacties en tijdens de "keukentafelgesprekken" zijn ingebracht, waaronder die t.a.v. de landschappelijke inpassing van het kazerneterrein in het gebied en de afscherming van het terrein, geven we mee aan het ontwerpteam. Zodra meer informatie hierover bekend is zal dit met belanghebbenden, waaronder omwonenden, worden besproken in het participatietraject. Verder is een onderdeel van het plan dat het gebied van het oude beekdal (Kleine Aa) met hulp van het Waterschap Brabantse Delta een kwalitatieve reconstructie krijgt waarbij ook de natuurwaarden zullen toenemen.
92	Participatie	Indiener vreest dat de participatieniveaus meedenken en meedoen worden gedegradeerd tot meeweten.	In het op de website geplaatste participatieplan is beschreven wat het doel is van participatie. In het participatieproces zal zowel naar de belangen van Defensie als naar de belangen van de omgeving en omwonenden worden gekeken. Defensie verwacht dat met de vanuit participatie verkregen informatie van omwonenden een beter ontwerp kan worden gerealiseerd. Defensie hecht dan ook aan de betrokkenheid van belanghebbenden bij de nadere uitwerking van het plan voor een nieuwe kazerne, zeker ook op het niveau van "meedoen".

93	Participatie	Indiener wil dat er een verslag wordt gemaakt van de dialoogsessies en werkateliers.	Tijdens de participatiebijeenkomsten vindt verslaglegging plaats. De verslagen worden op de website defensie.nl/kazernekt gepubliceerd.
94	Participatie	indiener wil gezien de impact de groep omwonenden splitsen in bewoners van Nispen en direct omwonenden en afhankelijk van implicaties per betrokkene.	"Omwonenden" zijn mensen of bedrijven die in de buurt wonen/werken of gevestigd zijn. Op hoofdlijnen onderscheidt Defensie twee type omwonenden. De eerste groep betreft de omwonenden die direct grenzen aan de projectlocatie (de direct-aanwonenden), de tweede groep omwonenden uit (de omgeving van) Nispen. Dit onderscheid verwerken we in het participatieplan. De belangen van deze twee groepen verschillen mogelijk deels door bijvoorbeeld factoren als de afstand tot het kazerneterrein en de mate van invloed of hinder. Defensie wil in het participatietraject de dialoog met de omwonenden tijdig aangaan en zal daarbij de belangen van beide groepen zorgvuldig meenemen.
95	Participatie	Indiener wil geïnformeerd worden over data en tijden van de diverse participatiemomenten en hoe hierop kan worden ingeschreven.	Bij het vormgeven van participatiemomenten zoals de werkateliers zal Defensie steeds afwegen wiens belangen meewegen en kijken naar welke vraagstukken aan welke belanghebbenden worden voorgelegd. Op basis daarvan wordt een genodigdenlijst gemaakt. Zo zal bijvoorbeeld de ontsluiting van de kazerne relevant zijn voor zowel direct-aanwonenden als omwonenden uit (de omgeving van) Nispen. En zo zal het gesprek over bijvoorbeeld de afscherming van het kazerneterrein of lichthinder vooral met de direct-aanwonenden van de kazerne en met natuurorganisaties plaatsvinden.
96	Locatiekeuze	Indiener meent dat de locatie Achtmaalsebaan beter past op basis van volgende zaken - landschapsbeeld - karakteristiek vergezicht wordt ontnomen, en rapport vermeld 50 i.p.v. 70ha - Leefbaarheid en bereikbaarheid Nispen - komst van KCT levert alleen nadelen op '- Milieutechnische aspecten - Defensie is vervuilender dan huidige eigenaren '- Blikveld alternatieven, type en ander vormen van locaties - andere locaties buiten gemeente Roosendaal en Rucphen zijn niet	Bij het zoeken naar een geschikte locatie hebben vele factoren een rol gespeeld. De locatie Achtmaalsebaan is niet als meest geschikte locatie uit de bus gekomen. Groot nadeel van de locatie aan de Achtmaalsebaan is o.a. de aanwezigheid van ondergrondse leidingen die het onmogelijk maken om een groot deel van de locatie te bebouwen. Defensie kan zijn behoefte hierdoor op deze locatie niet (volledig) realiseren. In de komende 1,5 jaar worden diverse onderzoeken uitgevoerd. Eén van de onderzoeken betreft de (stedenbouwkundige) inrichting van de projectlocatie. Het Rijksvastgoedbedrijf heeft opdracht gekregen om de kazerne goed in te passen in de omgeving. Nader onderzoek en overleg zal moeten uitwijzen wat de (on)mogelijkheden zijn. Doel van Defensie is samen met de (directe) omgeving te zoeken naar een best passende oplossing. De zorgen, aandachtspunten en oplossingsrichtingen die in reacties en door omwonenden tijdens "keukentafelgesprekken" zijn ingebracht, geven we mee aan het ontwerpteam. Het gaat hierbij onder meer om die t.a.v. mogelijke geluid- en lichthinder, vermindering bereikbaarheid en aantasting leefbaarheid, milieukwaliteit en

		meegenomen, maar zijn net zo kansrijk - Regionale uitbreiding defensie - Nispen heeft al hinder van uitbreiding luchtmachtact, de andere locaties niet - Emotionele waarden - eenzijdig gebruik emotie, alleen emotie gemeente wordt ingezet en niet emotie grondeigenaren	verkeersveiligheid en aantasting van landschappelijke en natuurwaarden. Zodra meer informatie bekend is over de opties voor de inrichting en de landschappelijke inpassing van het terrein zal dit met belanghebbenden worden besproken in het participatietraject. Indien er behoefte is aan een nadere toelichting kan dat per e-mail (kazerneKCT@mindef.nl) worden aangegeven. Wij zijn ook graag bereid om eventuele (detail)vragen hierover in een gesprek toe te lichten.
97	Locatiekeuze	Indiener is tegen voorgenomen locatie, om meerdere redenen - uitzonderingspositie gezinsvervangend tehuis, als geluidsgevoelig gebouw - Indiener vraagt zich af of Defensie betrouwbaar is - compensatie waardevermindering vastgoed en inkomstenderving, extra hoge kosten	Het gezinshuis is als geluidsgevoelig gebouw meegenomen in het verdiepend locatieonderzoek KCT. De reden hiervoor is dat de inventarisatie van de in de omgeving gelegen objecten is gebaseerd op bestemmingsplannen en de basisregistratie adressen en gebouwen (BAG). In het adviesrapport "Verdiepend locatieonderzoek KCT" keert om deze reden het gezinshuis in het rapport bij de geluidgevoelige functies in de omgeving terug als "woonfunctie", zie de afbeelding op pagina 131 (van 202). Of een object als woonfunctie, gezondheidsfunctie of ander soortige functie terugkomt in dit onderdeel maakt geen verschil voor de conclusie, omdat het totaal aantal geluidgevoelige objecten binnen een straal van 500 meter van de beoogde kazerne is beoordeeld. Uit diezelfde bestemmingsplannen en BAG-registratie volgt ook dat er bij de geluidsgevoelige objecten bij de locatie Zundertseweg 3 objecten (contour 800 m) zijn aangemerkt als "gezondheidsfunctie". In de komende 1,5 jaar wordt nader onderzoek gedaan naar de milieueffecten, waarbij ook geluidhinder wordt meegenomen. Indiener wordt geïnformeerd over de wijze waarop het gezinshuis in dit onderzoek wordt meegenomen en uiteraard ook over de uitkomsten van het onderzoek. Het is in deze fase van het project nog te vroeg om uitspraken te doen over een mogelijke verandering van de waarde van vastgoed in de (directe) omgeving van het kazerneterrein. Dit zal onder meer afhangen van zaken als het ontwerp en de landschappelijke inpassing van het kazerneterrein. De komende 1,5 jaar werkt Defensie in de aanloop naar het Projectbesluit deze zaken uit. Indien blijkt dat er aantoonbaar schade wordt geleden zal dit gemotiveerd aanhangig gemaakt moeten worden middels een aanvraag voor nadeelcompensatie. Voor het kunnen indienen van een dergelijke aanvraag dient echter de voorlopige voorkeurslocatie eerst definitief te zijn gemaakt met het succesvol afronden van de Projectbesluitprocedure.
98	Rondleiding	Indiener wil graag kennis maken met het KCT middels een rondleiding	Wij onderzoeken de mogelijkheid om bij wijze van uitzondering eenmalig de deur van de huidige kazerne te openen voor een rondleiding voor direct-

			aanwonenden van de nieuwe kazernelocatie (met een maximum aantal deelnemers).
99	Participatie	Indiener wil een gesprek om gebiedskennis te delen	Dank voor het aanbod om kennis te delen. Hier staan wij vanzelfsprekend voor open.
100	Landschappelijke inpassing	Indiener wil dat bebouwing zover als mogelijk van bestaande bebouwing wordt gerealiseerd en dat deze niet zichtbaar is vanaf de Zonnelandstraat	Het is op dit moment nog niet mogelijk om te bepalen waar en in welke vorm de verschillende ontsluitingen van de kazerne worden gerealiseerd. In de komende 1,5 jaar worden diverse onderzoeken uitgevoerd. Eén van de onderzoeken betreft de ontsluiting van het toekomstige kazerneterrein. Samen met verkeerskundigen van de provincie en gemeente brengen we verschillende scenario's in beeld. Hierbij wordt niet alleen de locatie van de hoofdpoot, maar ook die van een achter (nood)poot en een voetgangerstourniquet beschouwd. Verder worden uiteraard ook de effecten op (de verkeersveiligheid op) het omliggende wegennet, de eventueel benodigde aanpassingen, en de milieueffecten in beeld gebracht. De scenario's bespreken we tijdens participatiebijeenkomsten met belanghebbenden waaronder de omwonenden.
101	Verkeer	Indiener wil dat de ontsluiting rechtstreeks op de Antwerpseweg plaats gaat vinden en dat Zonnelandstraat voor verkeer van en naar kazerne kan dienen	Het is op dit moment nog niet mogelijk om te bepalen waar en in welke vorm de verschillende ontsluitingen van de kazerne worden gerealiseerd. In de komende 1,5 jaar worden diverse onderzoeken uitgevoerd. Eén van de onderzoeken betreft de ontsluiting van het toekomstige kazerneterrein. Samen met verkeerskundigen van de provincie en gemeente brengen we verschillende scenario's in beeld. Hierbij wordt niet alleen de locatie van de hoofdpoot, maar ook die van een achter (nood)poot en een voetgangerstourniquet beschouwd. Verder worden uiteraard ook de effecten op (de verkeersveiligheid op) het omliggende wegennet, de eventueel benodigde aanpassingen, en de milieueffecten in beeld gebracht. De scenario's bespreken we tijdens participatiebijeenkomsten met belanghebbenden waaronder de omwonenden.
102	Landschappelijke inpassing	Indiener wil dat alle geluid, licht, stof en/of straling naar de omgeving wordt geminimaliseerd	Het is in deze fase van het project nog te vroeg om uitspraken te doen over een mogelijke verandering van de waarde van vastgoed in de (directe) omgeving van het kazerneterrein. Dit zal onder meer afhangen van zaken als het ontwerp en de landschappelijke inpassing van het kazerneterrein. De komende 1,5 jaar werkt Defensie in de aanloop naar het Projectbesluit deze zaken uit.
103	Milieu	Indiener vindt dat kazerne geen nadelige milieutechnische invloed mag hebben op zijn boerderij zodat veehouderij/akkerbouw	In de komende 1,5 jaar wordt onderzocht of de voorlopige voorkeurslocatie definitief kan worden gemaakt. Met deze onderzoeksresultaten kunnen we de invloed op uw bedrijfsvoering bepalen en we zullen u hierover informeren. Indien blijkt dat er aantoonbaar schade wordt geleden zal dit

		ongehinderd voortgezet kan worden	gemotiveerd aanhangig gemaakt moeten worden middels een aanvraag voor nadeelcompensatie. Voor het kunnen indienen van een dergelijke aanvraag dient echter de voorlopige voorkeurslocatie eerst definitief te zijn gemaakt met het succesvol afronden van de Projectbesluitprocedure.
104	Bedrijfsvoering	Indiener geeft aan dat cliënt binnen het plangebied van KCT landbouwgrond in eigendom heeft. Deze gronden zijn cruciaal voor een rendabele bedrijfsvoering op de bedrijfslocatie. De realisatie van de kazerne leidt ertoe dat deze cruciale gronden niet meer gebruikt kunnen worden en leidt tot beëindiging van de bedrijfsvoering. Met een beëindiging van de bedrijfsmatige exploitatie is nog onvoldoende rekening gehouden.	In het persoonlijke contact met de rentmeester kunnen effecten en mogelijke oplossingen besproken worden. Het is nog te vroeg om uitspraken te doen over een mogelijke waardevermindering of waardestijging. Mede omdat dit van meerdere factoren afhankelijk is. Indien (later) blijkt dat er aantoonbaar schade wordt geleden zal dit gemotiveerd aanhangig gemaakt moeten worden via een aanvraag voor nadeelcompensatie. Voordat het echter zover is zal Defensie eerst middels een Projectbesluitprocedure de voorlopige voorkeurslocatie definitief moeten maken.
105	Geluidsoverlast	Indiener geeft aan dat geluidsoverlast als gevolg van helikopterbewegingen en schietoefeningen leidt tot stress bij de dieren en daarmee van invloed is op de productie. Twijfels worden geuit over of een kazerne en melkveebedrijf wel verenigbare functies betreffen, of dat vanuit maatschappelijke wenselijkheid de voorkeur moet worden gegeven aan één van beide functies.	In de komende 1,5 jaar wordt onderzocht of de voorlopige voorkeurslocatie definitief kan worden gemaakt, daarbij krijgt ook het aspect geluid aandacht. Zodra meer informatie bekend is over de opties voor het inrichten van het terrein zal dit met belanghebbenden, waaronder de omwonenden, worden besproken in het participatietraject. Met deze onderzoeksresultaten kunnen we de invloed op uw bedrijfsvoering bepalen en we zullen u hierover informeren. Indien (later) blijkt dat er aantoonbaar schade wordt geleden zal dit gemotiveerd aanhangig gemaakt moeten worden middels een aanvraag voor nadeelcompensatie. Voordat het echter zover is zal Defensie eerst middels een Projectbesluitprocedure de voorlopige voorkeurslocatie definitief moeten maken.

106	Locatiekeuze	Aangegeven wordt dat de locatiekeuze enkel is gebaseerd op een beperkt aantal mogelijke locaties in de omgeving van Roosendaal en Rucphen. De historische binding van KCT met de regio en gemeenten Roosendaal en Rucphen, is volgens indiener, geen ruimtelijk relevant aspect en zou geen waarde moeten hebben in de locatiekeuze. Daarnaast is indiener van mening dat andere locaties, zoals gesloten militaire (vlieg)bases, in het locatieonderzoek hadden moeten worden betrokken. Het locatieonderzoek zou verschillende alternatieven in heel Nederland in beeld moeten brengen.	Het KCT in Roosendaal is ruimtelijk relevant in die zin dat er vanuit de geschiedenis sociale netwerken zijn ontstaan die een binding met de regio hebben gerealiseerd. Ook biedt het KCT werkgelegenheid voor de regio en is daarmee in economische zin ruimtelijk relevant. Ook is het van belang dat KCT in de regio blijft gevestigd voor het behouden van het huidige personeel. Bestaande werknemers zijn vaak, mede door hun gezinssituatie, gebonden aan de huidige locatie (ze wonen vaak in Roosendaal of Rucphen) en zij zijn niet gebaat bij een verplaatsing van het KCT naar buiten de regio. Ervaringen uit het recente verleden hebben laten zien dat het (voornemen tot) verplaatsen van speciale eenheden een negatief effect kan hebben op de bemensing van de eenheid. Voor het vasthouden van de bestaande medewerkers is het daarom belangrijk in het gebied Roosendaal/Rucphen een nieuwe locatie voor het KCT te vinden. Middels een locatieonderzoek zijn verschillende locaties afgewogen. Bij het zoeken naar een geschikte locatie hebben vele factoren een rol gespeeld waaronder bijvoorbeeld het aantal betrokken grondeigenaren, maar ook zaken als de (loop)afstand tot het bestaande (te handhaven) oefenterrein Rucphense Heide. Bestaande militaire bases voldoen niet aan de gestelde criteria. Het 'Adviesrapport locatieonderzoek KCT' geeft de uitkomst van de afweging tussen meerdere onderzochte locaties weer, waarbij de Antwerpseweg als voorlopige beste locatie naar voren komt. Dit rapport is te vinden op de website defensie.nl/kazernekct.
107	Omvang plangebied	Indiener geeft aan dat onvoldoende is onderbouwd waarom een omvang van het plangebied zoals nu voorzien noodzakelijk is, mede omdat blijkt dat nog geen 25% van het plangebied wordt ingericht met bebouwing en/of oefenterreinen.	De benodigde omvang voor de nieuwe kazerne is gebaseerd op de huidige oppervlakte die gebruikt wordt voor de bestaande Engelbrecht van Nassaukazerne (EvN), de bedrijfsvoering van het logistiek Centrum Rucphen en ook die van de Koningin Wilhelminakazerne in Ossendrecht. Deze worden geconcentreerd op de nieuwe locatie voor KCT. De huidige te verplaatsen faciliteiten op deze locaties omvatten een omvang van circa 50 hectare. Daarnaast is er ruimte nodig voor een goede landschappelijke inpassing en voor het aanleggen van voldoende veiligheidszones. Bij elkaar leidt dit tot een benodigde omvang van ca. 70 ha. De nieuwe kazerne wordt qua oppervlakte kleiner dan de gezamenlijke oppervlakte van de drie bestaande (door KCT te verlaten) locaties.

108	Bedrijfsvoering	Indiener geeft aan dat cliënt een melkveebedrijf bezit binnen het plangebied. Realisatie van de nieuwe kazerne heeft als gevolg dat de bedrijfsvoering hiervan niet meer voortgezet kan worden. Ook ligt de bedrijfsontwikkeling met de aankondiging van de mogelijke komst van de kazerne stil. Daarnaast zal bij verplaatsing van het bedrijf het opgebouwde sociale netwerken teniet worden gedaan. Aangegeven wordt dat in het projectbesluit geen rekening wordt gehouden met deze aspecten en daarmee geen sprake een zorgvuldige totstandkoming van het projectbesluit.	In de komende 1,5 jaar wordt onderzocht of de voorlopige voorkeurslocatie definitief kan worden gemaakt. Met deze onderzoeksresultaten kunnen we de invloed op uw bedrijfsvoering bepalen en we zullen u hierover informeren. Indien (later) blijkt dat er aantoonbaar schade wordt geleden zal dit gemotiveerd aanhangig gemaakt moeten worden middels een aanvraag voor nadeelcompensatie. Voordat het echter zover is zal Defensie eerst middels een Projectbesluitprocedure de voorlopige voorkeurslocatie definitief moeten maken.
109	Locatiekeuze	Aangegeven wordt dat de locatiekeuze enkel is gebaseerd op een beperkt aantal mogelijke locaties in de omgeving van Roosendaal en Rucphen. De historische binding van KCT met de regio en gemeenten Roosendaal en Rucphen, is volgens indiener, geen ruimtelijk relevant aspect en zou geen waarde moeten hebben in de locatiekeuze. Daarnaast is indiener van mening dat andere locaties, zoals gesloten militaire (vlieg)bases, in het locatieonderzoek hadden moeten worden betrokken. Het locatieonderzoek zou verschillende	Het KCT in Roosendaal is ruimtelijk relevant in die zin dat er vanuit de geschiedenis sociale netwerken zijn ontstaan die een binding met de regio hebben gerealiseerd. Ook biedt het KCT werkgelegenheid voor de regio en is daarmee in economische zin ruimtelijk relevant. Ook is het van belang dat KCT in de regio blijft gevestigd voor het behouden van het huidige personeel. Bestaande werknemers zijn vaak, mede door hun gezinssituatie, gebonden aan de huidige locatie (ze wonen vaak in Roosendaal of Rucphen) en zij zijn niet gebaat bij een verplaatsing van het KCT naar buiten de regio. Ervaringen uit het recente verleden hebben laten zien dat het (voornemen tot) verplaatsen van speciale eenheden een negatief effect kan hebben op de bemensing van de eenheid. Voor het vasthouden van de bestaande medewerkers is het daarom belangrijk in het gebied Roosendaal/Rucphen een nieuwe locatie voor het KCT te vinden. Middels een locatieonderzoek zijn verschillende locaties afgewogen. Bij het zoeken naar een geschikte locatie hebben vele factoren een rol gespeeld waaronder bijvoorbeeld het aantal betrokken grondeigenaren, maar ook zaken als de (loop)afstand tot het bestaande (te handhaven) oefenterrein Rucphense Heide. Bestaande militaire bases en de door indiener aangedragen locatie in

		alternatieven in beeld moeten brengen. De gemeente Rucphen, waar Defensie 400-450 hectare grond in bezit heeft, wordt als alternatief door indiener aangedragen. Ook hiermee komt het projectbesluit onzorgvuldig tot stand geeft indiener aan.	Rucphen voldoen niet aan de gestelde criteria. Het adviesrapport locatieonderzoek geeft de uitkomst van de afweging tussen meerdere onderzochte locaties weer, waarbij de Antwerpseweg als voorlopige beste locatie naar voren komt. Dit rapport is te vinden op de website defensie.nl/kazernekct .
110	locatiekeuze	Indiener is van mening dat locatie Rucphen een betere keuze is, omdat voor Locatie bij Antwerpseweg geen zorgvuldig ruimtegebruik is toegepast.	Bij zowel de locatie Rucphen als Antwerpseweg wordt ruimte zorgvuldig gebruikt. Daarbij is gebleken dat de mogelijkheden voor zorgvuldig gebruik van de ruimte bij de Antwerpseweg beter zijn vanwege de ligging/ontsluiting en de vorm van de kavel.
111	Locatiekeuze	Indiener is van mening dat locatie Rucphen een betere keuze is, omdat knock-out criterium vaste afstand van 5km tot stikstofgevoelige N2000 gebieden niet juridisch houdbaar is. Aerius berekening met 25 km rekenafstand voor alle emissiebronnen is nodig.	Hoe dichterbij een Natura 2000-gebied is gelegen, hoe kritischer stikstof over het algemeen is. In hoeverre stikstofdepositie een knelpunt vormt, hangt echter niet alleen af van de afstand tot Natura 2000-gebieden, maar ook van de activiteiten die op de defensielocatie zullen plaatsvinden en of er mogelijkheden zijn tot salderen met bijvoorbeeld het beëindigen van agrarische activiteiten. In de komende 1,5 jaar worden diverse onderzoeken uitgevoerd. Eén van de onderzoeken betreft het stikstofonderzoek.
112	Locatiekeuze	Indiener is van mening dat locatie Rucphen een betere keuze is, omdat west van zoekgebied Rucphen is een milieucirkel die als negatief wordt beoordeeld. Deze is echter goed oplosbaar en kan geschrapt worden.	Dit criterium heeft voor de locatie Rucphen een neutrale beoordeling, omdat Defensie zelf zeggenschap heeft over de milieucirkel. Dit is ook zo opgenomen in het 'Adviesrapport locatieonderzoek KCT', zie pagina 28 van 202. Dit rapport is te vinden op de website defensie.nl/kazernekct .
113	Locatiekeuze	Indiener is van mening dat locatie Rucphen een betere keuze is, omdat locatie van indiener geen droogtestress kent.	Voor het onderzoek is de Klimateffectatlas geraadpleegd. Deze geeft een algemeen beeld en geen beoordeling per perceel. Ook in het rapport is te zien dat niet overal binnen de zoeklocatie de droogtestress gelijk is, echter in het merendeel van de zoeklocatie is wel sprake van droogtestress.
114	Locatiekeuze	Indiener is van mening dat locatie Rucphen een betere keuze is, omdat zuidkant van	Indiener voert hier een terecht punt aan. In de figuren 18 en 19 zijn de vinkjes en kruisjes verkeerd

		zoeklocatie Antwerpseweg qua 'bodemvruchtbaarheid' en 'vocht leverend vermogen' niet correct beoordeeld lijkt.	om gebruikt. Het heeft echter geen of minimaal effect op keuze locatie.
115	Locatiekeuze	Indiener is van mening dat locatie Rucphen een betere keuze is, omdat koppelkansen voor inrichting ecologische verbindingzone Molenbeek al is ingevuld door planologische functiewijziging door indiener.	Naast waterberging ziet het waterschap ook (koppel)kansen om de waterkwaliteit van de Molenbeek te verbeteren door een ander (niet-agrarisch) gebruik van de gronden. Naast de argumenten die al zijn genoemd in het locatie onderzoek, biedt daarmee locatie aan de Antwerpseweg ook nog koppelkansen m.b.t. de Molenbeek.
116	Locatiekeuze	Indiener is van mening dat locatie Rucphen een betere keuze is, omdat verwachte stikstofuitstoot KCT niet vergeleken kan worden met vergunde uitstoot van gevestigde veehouderijbedrijven.	In de komende 1,5 jaar worden diverse onderzoeken uitgevoerd. Eén van de onderzoeken betreft het stikstofonderzoek, waarbij ook de mogelijkheden tot het uitruilen van vergunde uitstoot wordt onderzocht.
117	Locatiekeuze	Indiener is van mening dat locatie Rucphen een betere keuze is, omdat locatie van indiener gedeeltelijk gelegen is in risicobronnen, aandachtgebieden 'aardgasleidingen en transport routes'.	De constatering dat deze risicobronnen aanwezig zijn is juist, maar zoals ook in het locatieonderzoek benoemd, is het niet de verwachting dat deze tot belemmeringen voor de locatiekeuze leiden. Er is een verantwoording van het groepsrisico nodig, maar dat maakt de locatie niet minder geschikt.
118	Voorkeursrecht	Indiener is eigenaar van verschillende percelen. Voor meerdere kadastrale percelen geldt dat een gedeelte ervan in de aanwijzing tot het vestigen van een voorkeursrecht is opgenomen. Het is indiener onduidelijk waarom zijn grond nodig is voor het plan.	Bij het vestigen van het voorkeursrecht is ook rekening gehouden met toekomstige benodigde ontsluitingen van en naar de nieuwe kazerne.

119	Communicatie	Indiener vraagt op welke wijze de 2 voorlichtingsmomenten bekend zijn gemaakt.	De voorlichtingsmomenten zijn in een brief aan de omwonenden bekendgemaakt. Verder hebben lokale kranten de beide momenten gepubliceerd. Na de bekendmaking van de voorgenomen voorkeurslocatie is een website (defensie.nl/kazernekt) geactiveerd met diverse informatie over de nieuwe kazerne, waaronder de voorlichtingsmomenten. Ten slotte heeft Defensie alle betrokkenen/ belanghebbenden gevraagd om, in het kader van AVG, toestemming te geven om op een vaste verzendlijst voor informatie te komen.
120	Locatiekeuze	Indiener vraagt zich af of het oefenterrein Rucphen zo vaak gebruikt wordt waardoor het op korte afstand van voorgenomen locatie van de kazerne moet liggen.	Bij het zoeken naar een geschikte locatie hebben vele factoren een rol gespeeld. De afstand tot het oefenterrein speelt daar ook een rol bij en is meegewogen bij de locatiekeuze. Het 'Adviesrapport locatieonderzoek KCT' geeft de uitkomst van de afweging tussen meerdere onderzochte locaties weer, waarbij de Antwerpseweg als voorlopige beste locatie naar voren komt. Dit rapport is te vinden op de website defensie.nl/kazernekt .
121	Locatiekeuze	Indiener vraagt zich af of de locatie mobcomplex Rucphen niet lagere kosten met zich meebrengt omdat het eigen terrein is en daarom al eerder gebouwd kan worden	Bij het zoeken naar een geschikte locatie hebben vele factoren een rol gespeeld. In het 'Adviesrapport locatieonderzoek KCT' paragraaf 5.6 is beschreven waarom de optie Commandoweg (in combinatie met Logistiek Centrum Rucphen) niet geschikt is, en in paragraaf 7.2 en 7.4 waarom de optie Zundertseweg (in combinatie met Logistiek Centrum Rucphen) niet de voorkeur heeft. Omdat beide locaties gelijk scoorden op investerings- en exploitatiekosten hebben andere aspecten de doorslag gegeven.
122	Verkeer	Indiener vraagt zich af wat het effect op de verkeersbewegingen is van extra verkeer op Antwerpseweg, de locatie waar voertuigen worden afgetankt en het gebruik van nieuwe oefenfaciliteiten	In de komende 1,5 jaar worden diverse onderzoeken uitgevoerd. Eén van de onderzoeken betreft de ontsluiting van het toekomstige kazerneterrein. Samen met verkeerskundigen van de provincie en gemeente brengen we verschillende scenario's in beeld. Verder worden uiteraard ook de effecten op (de verkeersveiligheid op) het omliggende wegennet, de eventueel benodigde aanpassingen, en de milieueffecten in beeld gebracht. Hierbij is ook aandacht voor bijvoorbeeld nieuwe oefenfaciliteiten. De scenario's bespreken we tijdens participatiebijeenkomsten met belanghebbenden waaronder de omwonenden.
123	Participatie	Indiener vraagt zich af waarom het logiesgebouw wordt geteld als 1 en niet als 176 en evenzo voor de camping	Bij het locatie onderzoek is gekeken naar omwonenden die staan ingeschreven in gemeentelijke basis administratie. Het is Defensie verder bekend dat de camping veel vaste bezoekers/bewoners kent. Om deze reden is voor hen in juli op een vrijdagavond een aparte informatiebijeenkomst georganiseerd. Deze is bezocht is door ruim 60 personen. Met hen is onder meer afgesproken dat aan de participatiebijeenkomsten ook vertegenwoordigers van de camping worden uitgenodigd.

124	Locatiekeuze	Indiener vraagt zich af waarom een eenheid met 'heimelijk optreden' en die geen inkijk wil hebben, naast een logiescomplex en camping wordt gelokaliseerd.	Middels een locatieonderzoek zijn verschillende locaties afgewogen. Bij het zoeken naar een geschikte locatie hebben vele factoren een rol gespeeld waaronder bijvoorbeeld 'heimelijk optreden' en 'inkijk'. Het 'Adviesrapport locatieonderzoek KCT' geeft de uitkomst van de afweging tussen meerdere onderzochte locaties weer, waarbij de Antwerpseweg als voorlopige beste locatie naar voren komt. Dit rapport is te vinden op de website defensie.nl/kazernekct. Met de indeling en inrichting van het kazerneterrein zijn er voldoende mogelijkheden om een inkijk vanuit het logiescomplex en de camping op de activiteiten op het terrein voldoende te ondervangen.
-----	--------------	---	---

3 Index reacties

RegNr	Indiener	Verwijzing naar reactie
1	Particulier	1 t/m 9
2	Particulier	10 t/m 13
3	Particulier	14 t/m 19
4	Nispens Energie Collectief	20 t/m 23
5	Particulier	3, 5, 6, 7
6	Particulier	24 t/m 27
7	Waterschap Brabantse Delta	28, 29
8	Particulier	30 t/m 38
9	Particulier	30 t/m 33, 37, 38, 40
10	Particulier	41 t/m 48
11	Particulier	49, 50, 110 t/m 117
12	Particulier	52 t/m 56, 100 t/m 103, 118
13	Particulier	57
14	Bewonersplatform van Nispen	58, 59
15	Gemeente Essen (België)	60 t/m 73
16	Gemeenteraad Roosendaal	74 t/m 77, 30, 31, 32, 38, 39
17	Particulier	1, 3, 5, 7, 79
18	Particulier	80
19	Particulier	81
20	Particulier	11, 83, 84, 85
21	Particulier	86 t/m 89
22	Particulier	90, 91, 92
23	Particulier	93 t/m 96, 49
24	Particulier	97
25	Particulier	98, 99
26	Particulier	119 t/m 124
27	Particulier	30, 31, 32, 37, 38, 39
28	Natuurmonumenten	100
29	Particulier	104, 105, 106, 107
30	Particulier	107, 108, 109